Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1573 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 12 ԱՊՐԻԼ 1904 — 25 ԱՊՐԻԼ 1904 Ն.Տ

ՎՕ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՂԱ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՎՕ ՓԱՐԱ

رمئیجه سورهانتاق غزته‌سی صاحب امتیازی ده جیولك

باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20, Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՅՍ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ ԱՐԵՒԱԼՈՅՍԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐ 12 ամիսը կանխիկ ղր. 75 — 6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ 12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100 — 6 » « » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ 12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22 — 6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ԱՆՈՒՅՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր. Մէկ անգամէ ուրեմն ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՐԱՑՈՑՑ ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

1904

ՀԻՆ ՑՈՒՄԱՐ— ԱՊՐԻԼ 12 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՔՀ. օր ծիւնց.

Հր. Ծամ վան մահուանն Հեզեայ և գերեզմանն Տապանին.

ՆՈՐ ՑՈՒՄԱՐ—ԱՊՐԻԼ 25

Լա. Մարկոսի Աւետարանչին. ելան նաև ի Քաթօր ամենայն ակեղեցիք Նոցա.

ՑԱՀԿԱՆԱՆՆ.—1322 ՍԵՊՏԵՄ 8

ԿԷՍ ՕՐ. — Քրք 5.14 Եբր. 5.3.

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1900 Ապրիլ 12ին Օսմանի մէկ մեծ Շամախեցի Ներսէք Քուշդեանն որ զանազան բարեգործական հաստատութիւններու 650,000 րուբլի կտակած և 90,000 րուբլի նուիրած է կենդանութեանը (ընդամէնը 82,000 օսմ. ոսկի).

ՆՕԹԵՐ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՆԱՄԱԿ ՊԵՐԼԻՆԷՆ

Դիրուագ մը Գերմանց նկարագրեն.— Համայնագիտարանները եւ իրենց կերպիչ դերը Գերմանիոյ մէջ.— Ատոլֆ Մոնէ քալ.— Հնդկական դերասանի մը բեմէն քաղաքիլը.

Թուրքիոյ ժողովուրդը՝ հակառակ այն ամէնէն աւելի սեղմ յարաբերութիւններուն զոր ունի այսօր Գերմանացիներուն հետ, և մանաւանդ պիտի ունենայ ապագային մէջ, այնքան մօտէն չի ճանչնար Տեւտոնական ցեղի այս ժողովուրդը, որ հակիւ մէկ քանի ասականակ յարձրներու մէջ ալ միայն մեծ ազդեցութիւն ձեռք բերաւ ընդհանուր քաղաքական աշխարհին մէջ, այլ եւ, ու մանաւանդ, անհակական կուռւածին վրայ մեծ եւ անօրինակ բարգաւաճում մը ստացաւ նոյն իսկ անգլիական վաճառականութեան հետ յոլոգապէս մրցելու տեսիլքն։ Աւելորդ է ըսել թէ ձեռք բերուած այս հիանալի արդիւնքը հետեւանքն է այն լուրջ ու գործնական կրթութեան զոր Գերմանացիները կը առնան, իրենց նախնական վարժարաններէն սկսեալ մինչեւ բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ, որոնք —վերջիններս— ոչ միայն Գերմանիոյ այլ եւ ամբողջ աշխարհի համար մեծամեծ օգտակարութիւններ ընծայող ու հրամայական գիտեր ընդ մեծ միտքեր, մեծ բանականութիւններ երեւան կը բերեն։

Ձեռնհասութիւնը չունիմ Գերմանացոց մեծութեան պատճառները պատմելու և գերմանական կեանքի վրայ խորանկ ու ուշադրաւած ուսումնասիրութիւններու չարք մը ներկայացնելու, իմ գործս պիտի ըլլայ «Մաւրհանդակ» ընթերցողներուն հաղորդել Գերմանական կեանքէ պարզ նօթեր, որոնք սակայն յուսամ թէ պիտի կրնան պատկերացնել գերմանական նկարագրի զանազան կողմերը, և գոնէ հրեւանցի գաղափար մը տալ Գերման ժողովուրդին վրայ։

* * *

Համայնագիտարան։

Համայնագիտական բառարանները (Encyclopédie) որոնց անունը մինչեւ լուսաց է մեր ժողովրդեան մէջ, ու որք Եւրոպայի ուրիշ ժողովուրդներուն մէջ ալ գոյներու, գիտնականներու, խմբագիրներու սեփական գործեր կը նկատուին, հոս Գերմանիոյ մէջ իրենց պատուոյ տեղը ունին գրեթէ ամէն կողմ, նոյն իսկ այնպիսի տեղեր ուր երբեք չէր սպասուեր։ Համայնագիտական բառարանը ընդհանրապէս զարգացեալ դասակարգին յատուկ բան մը նկատուած է, ինչպէս ըսի, որոնցմէ ս'ա որ խնդիր մը ունենայ լուսաբանելիք, թէական մը ունենայ գանելիք և կամ ճշդիւ նկարագրութիւն մը ունենայ հայթայթելիք՝ առաւել կամ նուազ կարեւոր ո եւ է դէպքի մասին, այն առեն կը դիմէ համայնագիտարանին, գանելու համար ինչ որ կը փնտռէ, ինչ որ մշակուած մարքի մը յիշողութենէն վրիպած է։ Վերջապէս կրնայ ըսուիլ թէ այս բառարանին գործածութիւնը սեռակ մը աղնուապետական, մասնագիտական հանգամանք ունի եւրոպական ուրիշ երկիրներու մէջ։

Հոս այնպէս չէ սակայն։ Մէկ քանի գործաւորներ՝ ամէնէն համեստ ըզբօսարանի մը մէջ նստած՝ կը խօսին, կը խնդան, խմելով վկնպիհրը, ժողովրդային ստանդական ըմպելին, զոր ղեօսրաներին առջեւ իր ձեռքովը կը մատուցանէ։ Օրուան աշխատութենէն վերջը, այս գործաւորները կը սկսին խօսակցիլ օրուան դէպքերու վրայ, քաղաքական ըլլայ այն, դատական կամ պարզ արկած մը։ Գուռներէն կը ազքնան, կը սեղին իրարու հակառակ կարծիքներ յայտնել, եւ իւրացանչիւրը պիտի չկրնայ ապրիլ իր գաղափարին վրայ։ Եթէ ուրիշ երկրի մը մէջ պատահէր ասիկա, անպատճառ երկու կողմերը գերեզման մը պիտի բռնէին, առաւել կամ նուազ կարեւոր գերեզման մը վրայ։

Բայց Գերլինի մէջ ոչ։ Հոն երբ անհամաձայնութիւն մը կը ծագի, երբեք գրեթէ չեն բռներ ո եւ է լուրջ իրողութեան վրայ, եւ ծաղրով չեն խօսիր անոր վրայ։ Վիճաբանողներէն մէկը ոտքի կ'ելլէ, եւ մատովը կը ցուցնէ համայնագիտարանը. Լէքսիքօճը, որուն քանի չափ հատորները, վերը դարակի մը վրայ կարգով չարուած են, ցուցադրելով իրենց ոսկեզօծ կռնակները։ Անկիւս միակ գիրքն է զրօսարանին, ուր կը գտնուին տեղային ժամանոց Քերթերը միայն, եւն.։ Ամէնէն համառ զբօսարանէն ակռնալ մինչեւ ամէնէն չգեղ պանդոկին տերը անհրաժեշտ կը նկատեն ունենալ Գրօք-դակ» ընթերցողներուն հաղորդել Գերմանական կեանքէ պարզ նօթեր, որոնք սակայն յուսամ թէ պիտի կրնան պատկերացնել գերմանական նկարագրի զանազան կողմերը, և գոնէ հրեւանցի գաղափար մը տալ Գերման ժողովուրդին վրայ։

* * *

Համայնագիտարան։

Համայնագիտական բառարանները (Encyclopédie) որոնց անունը մինչեւ լուսաց է մեր ժողովրդեան մէջ, ու որք Եւրոպայի ուրիշ ժողովուրդներուն մէջ ալ գոյներու, գիտնականներու, խմբագիրներու սեփական գործեր կը նկատուին, հոս Գերմանիոյ մէջ իրենց պատուոյ տեղը ունին գրեթէ ամէն կողմ, նոյն իսկ այնպիսի տեղեր ուր երբեք չէր սպասուեր։ Համայնագիտական բառարանը ընդհանրապէս զարգացեալ դասակարգին յատուկ բան մը նկատուած է, ինչպէս ըսի, որոնցմէ ս'ա որ խնդիր մը ունենայ լուսաբանելիք, թէական մը ունենայ գանելիք և կամ ճշդիւ նկարագրութիւն մը ունենայ հայթայթելիք՝ առաւել կամ նուազ կարեւոր ո եւ է դէպքի մասին, այն առեն կը դիմէ համայնագիտարանին, գանելու համար ինչ որ կը փնտռէ, ինչ որ մշակուած մարքի մը յիշողութենէն վրիպած է։ Վերջապէս կրնայ ըսուիլ թէ այս բառարանին գործածութիւնը սեռակ մը աղնուապետական, մասնագիտական հանգամանք ունի եւրոպական ուրիշ երկիրներու մէջ։

Հոս այնպէս չէ սակայն։ Մէկ քանի գործաւորներ՝ ամէնէն համեստ ըզբօսարանի մը մէջ նստած՝ կը խօսին, կը խնդան, խմելով վկնպիհրը, ժողովրդային ստանդական ըմպելին, զոր ղեօսրաներին առջեւ իր ձեռքովը կը մատուցանէ։ Օրուան աշխատութենէն վերջը, այս գործաւորները կը սկսին խօսակցիլ օրուան դէպքերու վրայ, քաղաքական ըլլայ այն, դատական կամ պարզ արկած մը։ Գուռներէն կը ազքնան, կը սեղին իրարու հակառակ կարծիքներ յայտնել, եւ իւրացանչիւրը պիտի չկրնայ ապրիլ իր գաղափարին վրայ։ Եթէ ուրիշ երկրի մը մէջ պատահէր ասիկա, անպատճառ երկու կողմերը գերեզման մը պիտի բռնէին, առաւել կամ նուազ կարեւոր գերեզման մը վրայ։

Բայց Գերլինի մէջ ոչ։ Հոն երբ անհամաձայնութիւն մը կը ծագի, երբեք գրեթէ չեն բռներ ո եւ է լուրջ իրողութեան վրայ, եւ ծաղրով չեն խօսիր անոր վրայ։ Վիճաբանողներէն մէկը ոտքի կ'ելլէ, եւ մատովը կը ցուցնէ համայնագիտարանը. Լէքսիքօճը, որուն քանի չափ հատորները, վերը դարակի մը վրայ կարգով չարուած են, ցուցադրելով իրենց ոսկեզօծ կռնակները։ Անկիւս միակ գիրքն է զրօսարանին, ուր կը գտնուին տեղային ժամանոց Քերթերը միայն, եւն.։ Ամէնէն համառ զբօսարանէն ակռնալ մինչեւ ամէնէն չգեղ պանդոկին տերը անհրաժեշտ կը նկատեն ունենալ Գրօք-

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ Տ. ՊՕՂՈՍ Ս. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

Կ-ՊՕԼՍՈՅ ՀԱՅ-ՀՈՌՄԷԱԿԱՆ

մասին մը ունեցող ան է անձնասրտօրէն Քիւն իր մասնակցութեան բաժինը ան նեցած է այդ համայնագիտարանին մէջ, որ ոչնեւս բժշկական, փիլիսոփական կամ մաքենագիտական ծանօթութեանց պարզ ամփոփում մը չէ միայն, այլ ակադեմական իրական տեղեկագիրներու հաւաքածոյ մը։

Մինչ Եւրոպայի ուրիշ երկիրներ, ինչպէս Ֆրանսայի մէջ համայնագիտարանները մասնագէտներու և գրասէրներու աւնեցած աւրիշ գիրքերուն քով կարեւոր տեղ մը գրաւէ միայն, Գերմանիոյ մէջ անիկա գիրք չունեցողներուն գիրքն է։ Սրճարաններու, զբօսարաններու, սակարգի ասւներուն մէջ հաւասարապէս կը գտնուի ան։ Ամէնուն ընտանեկան գիրքն է անիկա։ Մանկամարդ աղջիկներ հանելով կը թղթատեն այդ ոսկեզօծ հատորները, որոնց սիրուն պատկերները հիացմամբ կը թողուն աղաքները։

Եւ իրաքանչիւր Գերմանացի հպարտ կը զգայ ինքզինքը, երբ հոս հոն և ամէնէն աւելի չսկսկալուած տեղեր տարածած կը տեսնէ իր սիրելի Գօթհոլտին փառակալ հատորները։ Ամէնէն ազէտ Գերմանացին անգամ հանդէս մը կ'իմանայ, դիտելով գերմանական գրասէրեան այս հոյակապ յիշատակարանը, որ անոր մարքի պատերը կը հայթայթէ։

Այսպիսի լուրջ գործէ մը ստացած մեծ ժողովրդականութիւնը՝ պատճառ կ'ըլլայ որ յատին ատիկին անգամ տարբ աւնենայ հրմնական ծանօթութիւններ տասնեակ դիտական, տնտեսական կամ արուեստ ո եւ է կարեւոր խնդրոյ վրայ։ Ասիկայ, գերման նկարագրին աննման մէկ կողմը միայն, բաւական է գաղափար մը տալու այն լուրջ ու գործնական ոգիին վրայ, որ Գերմանիոյ յառաջդիմութեան ամենազօրաւոր ազդակը հղած է։

* * *

Նամակի վերջացնել առաջ կ'ուզեմ ծանուցանել իրողութիւն մը, որ բաւական ախորժութիւն պատճառեց Գերլինի գեղարուեստական աշխարհին։ Գերման հռչակաւոր դերասան մը, Ատոլֆ Սօնէնթալ, —որուն անունը ապահով եմ որ լսած չէք բնաւ և որուն ապագրնը հոս հաւասար կը նկատուի Նովէլլիներու, Մանէ Սիւլլիներու և Իբսէնիներու—, կեանքին ծօթանասուն եւ մէկերորդ տարին մանելու առթիւ, անցեալ չաբթաւ իր հուսկղջերը տուաւ Գերլինի ժողովրդեան։ Ատոլֆ Սօնէնթալ վերջին դարու երկրորդ կիսուն Գերմանիոյ մեծ դերասանը եղաւ, և հակառակ իր յառաջացած տարիքին, կարելի է նկատել զինքը ներկայ քառներորդ դարակիզքին մեծ արուեստագէտը, որ վերջնապէս կը հրաժարի թատերաբեմէն, կատարեալ փառքի և իր տաղանդին ամբողջ հասանելութեանը մէջ։ Նոյն իսկ վերջին ժամանակներ զինքը թատերաբեմին վրայ տեսողներ՝ անմոռանալի յիշատակ մը պիտի տանին այս նշանաւոր դերասանէն, որ իր չարժատիպերուն վեհանձնութիւնը և բնականութեամբը, եւ մանաւանդ արտասանութեան երաժշտական ներդաշնակութեամբը հիացում մէջ ձգած է ամբողջ Գերմանացիները։ Հիմա ծերութիւնը եկած է, եւ անոր հետ մէկտեղ նետած են իր ջղերուն ձիրքերը, եւ մանաւանդ կորնցուցած է իր երբեմնի սակենչիւն ձայնը։ Բայց կը մնայ դեռ իրեն՝ արտասանութիւնը, որ պէտք է ըսել թէ ամենամեծ եւ հազուադիպ ձիրք մըն է ինքնին։ Ո'րքան դերասան ներ կան նոյն իսկ եւրոպական թատրերներու վրայ, որոնք կը խօսին պարզապես, չեն արտասաներ։ Հին դպրոցի դերասանները, ինչպէս Քօքլէն, Մանէ Սիւլլի, Սառա Պէռնառ գիտեն արտասանելու եղանակը, եւ մանաւարապէս անոր կը պարտին իրենց յաջողութիւնը։

Սանէնթալ եւս այս կարգէն էր, եւ մանաւարապէս անոնց էր Շեյլերի, Կէօթէի եւ Լէսինկի խաղերուն մէջ։ Կէօթէի «Թասսօ»ն, Շեյլերի «Կին-օֆ Թէլ»ը եւ Լէսինկի «Նաթան Իմաստունը» չատ բան կը պարտին Սանէնթալի, որ գերման ժողովրդան մէջ կենդանացուցած է անոնց դիւցազունները։

Դերասան մը երբ 70 տարեկանին կը հասնի, բնական է թէ հանգիստի իրաւունք ունի, եւ բարեբախտ է Սանէնթալ որ իր փառքի կատարեալ լրումը գիտէ դարան պիտի ցուցնեմ, որոնցմէ առաջինը վերոյիշեալ հիւանդութեան համար ալ դեղ է։

1. Երուպացիք ծխախոտ արտաքուզով կ'ուղղացնեն այս միջոցը։ Ա-

ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԱԿԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՍ

Գ. ՔԸՇԻՇԵԱՆԻ Պիտօզ

«Մաւրհանդակի» մէջ ձեր երած հարցումին կը հակացայ որ բակլաներուզ վրայ նաեւ սեւ մարմինը Fumagine հիւանդութիւնն է, որ կը գոյանայ լուիճներու (puceron, փիրէ), որդան կարմիրներու (cochenille, գերմզ պէօճէյի) եւ ուրիշ կիսաթեւերու (hemiptères) արտադրած չաքարային կաթիլներու (miellat) խմորումով։ Իւմիրի պարէզներուն բակլաներն ալ չատ կը վարակուին այս հիւանդութենէն։ Շատ պտղատու ծառեր, ինչպէս նարնջենին, խնձորենին, տանձենին, կեռասենին, բալենին։ տրթատունկը, եւն. ենթակայ են այս հիւանդութեան։

Իբր նախազգուշական դարման՝ պէտք է առաջօրէն պարզ ջուր սրսկել բոյսերուն, երբ լուիճներ եւ որդան կարմիրներ երեւին անոնց վրայ։

Հիւանդ բոյսերն ալ բժշկելու համար ծխախոտի ջուր սրսկելու կ'անանց վերայ։ Վարը պիտի բացատրենք ատոր պատրաստութիւնը։ Կրնաք նաեւ կիրի, չիբի կամ կպրանաւթի օրսկամով անհետացնել միլեանները։

Մարսկնեբուդ վնասող միլեաններն ալ դարձեալ լուիճներն են։ Այս ծակոտիք միլեանը գրեթէ բոլոր բոյսերուն կը վնասէ։ Երիք դարման պիտի ցուցնեմ, որոնցմէ առաջինը վերոյիշեալ հիւանդութեան համար ալ դեղ է։

1. Երուպացիք ծխախոտի արտաքուզով կ'ուղղացնեն այս միջոցը։ Ա-

(ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԹՈՐԹՕՆԸ (43

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Դրամի Քօղին Տակ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ—ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Գ.

—Բայց մա՛յր, քանի վերջապէս Ա-րայ, հետեւանքը ազէկ կ'ըլայ չեմ ըսեր թէ, բայց դուն ալ մտածէ որ Զարուհին լքելէս առաջ գոնէ հետեւանքն ալ ազէկ բան մը չպիտի ըլլայ։

—Հոգդ առ ըլար... Զարուհին... բայց կը կարծե՞ս որ այդ խեղճ ու կրկի ազկիկը երբեք կարենայ Մինեաթեանի մը վախ տալ...

—Ո՛վ գիտէ...

—Ինչո՞ւ պիտի գիանայ... Մինչ-քան անուանն իսկ կը բաւէ ա՛յ Թէ մինակ դուն ես այդ յղաց-մարդ աերունդը ճգմելու...

—Բայց եթէ երբեք խնդիրը երեւան հանէ՛... ան առեն...

—Ան առեն քիչ մը դրամ կը նետենք գոգը, եւ ամէն բան կը կարգադրուի...

—Ջեմ կարծեր, մա՛յր...

—Ինչո՞ւ... չունը երբ հաչել կը սկսի, կաոր մը սակոր կը նետեն բերանը... մունչ ալ...

—Չէ՛, մա՛յր, այդչափ դիւրաւ չէ որ Զարուհին կացութեան մէջ գտնուղ աղջիկ մը կը լաէ։

—Ինչ է եղեր այդ Զարուհին կացութիւնը... յղութի՞ւնը... բայց եթէ դուն չզուայիր՝ քու տեղդ ուրիշ մը, ղինքը նոյն դիրքին մէջ պիտի ձգէր... կրկին բախտ ունի որ հարուստի մը հանդիպեցաւ, և գոնէ քիչ մը դրամ կրնայ առնել...

Արա՝ գլուխը կ'երերեցնէր թերահաւատութեամբ։

—Եթէ քու տեղդ աղքատ մը ըլլար, ի՞նչ պիտի ընէր... ես լսեցի, օ՛վ գիտէ թէ մինակ դուն ես այդ յղաց-մարդ աերունդը ճգմելու...

—Բայց եթէ երբեք խնդիրը երեւան հանէ՛... ան առեն...

—Ան առեն քիչ մը դրամ կը նետենք գոգը, եւ ամէն բան կը կարգադրուի...

—Ջեմ կարծեր, մա՛յր...

—Ինչո՞ւ... չունը երբ հաչել կը սկսի, կաոր մը սակոր կը նետեն բերանը... մունչ ալ...

—Չէ՛, մա՛յր, այդչափ դիւրաւ չէ որ Զարուհին կացութեան մէջ գտնուղ աղջիկ մը կը լաէ։

—Ինչ է եղեր այդ Զարուհին կացութիւնը... յղութի՞ւնը... բայց եթէ դուն չզուայիր՝ քու տեղդ ուրիշ մը, ղինքը նոյն դիրքին մէջ պիտի ձգէր... կրկին բախտ ունի որ հարուստի մը հանդիպեցաւ, և գոնէ քիչ մը դրամ կրնայ առնել...

Արա՝ գլուխը կ'երերեցնէր թերահաւատութեամբ։

—Եթէ քու տեղդ աղքատ մը ըլլար, ի՞նչ պիտի ընէր... ես լսեցի, օ՛վ գիտէ թէ մինակ դուն ես այդ յղաց-

մին այդ չըլխան, այլ անոր ամբողջ ս

սար համար ալ յատուկ գործարաններ բացուած են, ուր Գամէրի աստիճանաչափով 12.5 աստիճանի ծխախոտի ջուրեր կը պատրաստեն. Այս արտամուծը բոյսերու տեսակին ու հասակին համեմատ՝ 12.15 անգամ ջրով խառնելով կը գործածեն։ Բայց դուք փոխանակ ասոր, կրնաք իրիկուընէ ծխախոտի փոշին մէկ տասներորդ համեմատութեամբ ջուրի մէջ թրջել դնել եւ հետեւեալ օր գործածել զայն, պայմանաւ որ լուծաջուրը բարակ չըլլայ, հակառակ պարագային ջուր աւելցնելու է վրան։ Արդէն Պէյզօզի պարտիզպանները գիտեն ասոր պատրաստութիւնը։ Երկրորդ՝ այս լուծաջուրով եւ հետեւեալ օր ալ ծխախոտի մրուրը մաքրելու համար, պարզ ջրով գրեխեցէք ձեր բոյսերը։

2, 2-2,5% արաբական օճառով լուծոյթ մը պատրաստեցէք և ճիշդ վերինին նման երեկոյին սրսկեցէք զայն ձեր բոյսերուն վրայ, եւ հետեւեալ առտու ալ օճառի մրուրը մաքրելու համար՝ պարզ ջրով լուացէք զանոնք։

3. Աղի ջուր ձգոնացուցէք ձեր բոյսերուն վրայ։ Այս դարմանը սուղի կը նստի։

Գիտի յանձնարարել նաեւ ձեզ գործածել «լիզօլ» Այս դեղը կարող է առողջը տանիլ չատ մը վնասակար միջատներու աւերներուն. 15% համեմատութեամբ «լիզօլ»ի լուծաջուր մը կրնայ արմատաջինջ ընել լուերները։ Լուծոյթերին քաղը 3-4 գր.ի կը ծախուի դեղի մթերանոցներուն մէջ։

Ի վերջոյ կը փութամ շնորհաւորել ձեզ որ, իբր պարտիզպանի որդի, կը ջանաք գործել գիտութեան ուժովը։

ՍԵԳՈՒՀ ՋԱՒԷՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ

Թայմ. Արեւելքի ծովային պատերազմին առաջին մասը կարելի է վերջացած նկատել Ապրիլ 13ին, 14ին եւ 15ին ճափոնական նաւաբաժնին կողմէ Բորթ Արթիւրի դէմ եղած յարձակումներով։ Ծովակալ Թոկօ ապահովաբար կը կարծէ թէ հիմայ կարելի է առանց մեծ դժուարութեան ճափոնական զօրք հանել Մանչուրիոյ ծովեզերքին որ և է մէկ կէտին վրայ։ Բայց Եւրոպայի զինուորական քննադատները այսպէս չեն մտածեր։ Ինչ որ ալ ըլլայ, հիմայ ժամանակ է որ պատերազմին երկրորդ մասը սկսի, զօրք հանելով Մանչուրիոյ ծովեզերքին վրայ, անդիսի տեղ մը որուն անունը գաղտնի պահուած է մինչեւ հիմայ։ Հաւանաբար Ճափոնցիները մտադիր են Լիաօթանկի ծովախորշը զրկել երկրորդ զօրաբանակը, Զօր. Օքուի հրամանատարութեամբ։ Այս բանակը Չինամբօ ցամաք ելաւ Մարտ 10ին, և քանի մը շաբաթ վերջը զրկուեցաւ Եանկամբօ, Եալուի բերանը. բայց դեռ չլսուեցաւ թէ ասկէ որ եւ է մաս մը ցամաք ելած է գետափերանը։ Հետեւաբար կարելի է ենթադրել թէ՝ Եանկամբօ ճափոնական զօրքերուն երկրորդ հանգրուանն էր՝ Ճափոնէն Լիաօթանկ երթալու համար. (առաջին հանգրուանը եղաւ Չինամբօ)։ Ճափոնական երկու զօրաբաժնի, —իբր 33,000 զինուոր—8000 ձիու, 108 թնդանօթի և ուրիշ նիւթերու և երեք ամսուան պաշարի 7000 թոնօ պաշարի փոխադրութեան համար՝ համագումար 200000 թոնօ տարողութեամբ նաւ պէտք է։ Ճափոնի չոգենաւային ընկերութիւնները 2000էն 6000 թոնօ տարողութեամբ շոգենաւ ունին. այնպէս որ երկու զօրաբաժնի փոխադրութեան համար 70 նաւ պէտք է, միջին հաշուով 3000 թոնօ տարողութեամբ։ Այս պարագային, երկրորդ բանակին 3րդ. և յետոյ 4րդ. զօրաբաժիններուն փոխադրութիւնը ուրիշ նաւերով պէտք է ըլլայ։ Դեռ ո՛չ մէկը գիտէ թէ ո՛ւր պիտի երթան ճափոնական փոխադրանաւերը։ Քանի մը շաբաթ առաջ Ինքէուի, Նիւչուանկի և Լիաօ գետաբերանին խօսքը կ՚ըլլար։ Լիաօի բերանը զօրք հանելը դժուարին ձեռնարկ մըն է, թէ բնական և թէ արուեստական խոչընդոտներու պատճառաւ։ Գետին բերանը փակուած է աւազակոյտով մը ուր հազիւ 6 ոտք ջուր կայ։ Այս աւազակոյտէն անցնելու համար պէտք է դէպի հարաւային արեւմուտք դառնալ, ուր ջուրը իբր երեք գրկաչափ խոր է։ Ռուսերը թորփիլներ դրած են ջրանցքին մէջ եւ լաւ մը պաշտպանած են անոր բերանը։ Նկատողութեան առնելով ալ կէտը թէ՝ զրահաւորները և յածանաւակները՝ աւազուտքին և ծանծաղուտին պատճառաւ չեն կրնար ռուսական ամրութիւններէն 25 կամ 20 քիլոմեդրէն աւելի մօտենալ, կը հետեւի թէ անկարելի պիտի ըլլայ խորտակել բերդերը, —գործողութիւն մը որ անհրաժեշտ է ճափոնական զօրք ցամաք հանելու համար։ Այս դժուարութիւնները աչքի առջեւ ունենալով, կ՚ըսեն թէ Ճափոնցիները որոշած են Բայքինկ զօրք հանելու փորձ ընել։ Բայքինկ հաստատուած է Նիւչուանկէն 40 քիլոմեդր դէպի հարաւ, և համեմատաբար քիչ դժուարութիւններ ունի։ Ըսուեցաւ նաեւ թէ ճափոնական փոխադրանաւերը Բինչէու կ՚երթան, հոն զօրք հանելու համար։ Բինչէու կը գտնուի Սըսայթի ծովախորշին մէջ, Բորթ Արթիւրէն 50 քիլոմեդր դէպի հիւսիսային արեւելք։ Բինչէուի ծոցը Թալիէնվանի ծոցին հետ պարանոց մը կը ձեւացնէ Քուանթունկի թերակղզիին մէջ, գրեթէ հինգ քիլոմեդր լայնութեամբ։ Ճափոնական յածանաւակները և զրահաւորները կրնան ցամաքէն 5-6 քիլոմեդր հեռաւորութեամբ մօտենալ Բինչէուի եւ իրենց խոշոր թնդանօթներով կրնան պաշտպանել զօրքերը, եթէ ցամաք հանելու փորձ մը ընեն։ Ռուսերը ամրութիւններ չինած են նաեւ թէ Բինչէուի եւ թէ Թալիէնվանի մէջ որոնք հաղորդակցութեան մէջ են Բորթ Արթիւրի հետ։ Ամէն պարագայի մէջ, դեռ բացարձակապէս գաղտնի կը պահուի զօրք հանելու համար Ճափոնցիներուն որոշած կէտը. հետեւաբար կարելի չէ որոշ բան մը ըսել։

ԾՈՎԱԿԱԼ ԱԼԷՔՍԷՅԷՎԻ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԸ

«Բէթրոբաւլովսք»ի աղէտէն ի վեր, Թայմ. Արեւելքէն հասած ամէն կարեւոր լուրն է ծովակալ Ալէքսէյէվի հրաժարումը, որ կը հաստատուի պաշտօնապէս։ Դեռ յայտնի չեն այդ հրաժարման պատճառները, եւ լուրը երկիւղ յառաջ բերած է ամէնէն անոնց մէջ որոնք բարձր համարում մը ունին ծովակալ Ալէքսէյէվի վրայ։

Թայմ. Արեւելքի արդի փոխարքան առաջին անգամ Զարին ուշադրութեանը յանձնուեցաւ Պ. Պէզօպրազովի կողմէ, իր Մանչուրիա կատարած ճամբորդութենէն վերջը։ Այն ատեն Ալէքսէյէվ ծանօթ էր իբրեւ խղճամիտ և չաբաջար աշխատաւոր ծովային սպայ մը, ինչպէս էին Ավէլլան և Սքրիտլոֆ ծովակալներու իրմէ առաջ։ Բայց ասկէ դուրս, փայլուն գործեր եւ արտասովոր տաղանդ մը չէին սպասուեր իրմէ։

Ալէքսէյէվ ծնած է 1843ին։ Տղայութենէն իսկ խիստ փառասէր էր։ Իր դասընկերներու կ՚ըսեն թէ իր փառասիրական ձգտումները երեւակայական բարձունքները կը հասնէին։ Զարին կողմէ իրեն ամէնէն բարձր դիրքը շնորհուելէն ի վեր չատ մը պատմութիւններ կը լսուին իր անունին չուրջը։ Կ՚ըսեն թէ իր առաջին քաջագործութիւնը 1881ին ըրած է, երկու անգլիական մարտանաւերու հանդէպ։ Այդ երկու նաւերը Նակասաքիի նաւահանգիստը մտած էին, ուր Ալէքսէյէվ յածանաւակի մը հրամանատար էր։ Անգլ. նաւերը ռազմափորձ կը կատարէին —դիտմա՞մբ թէ պատահմամբ— անդիսի եղանակով մը որ ռուսական յածանաւակը ընդհարման մը ենթարկուելու վտանգին մէջ էր։ Ալէքսէյէվ նաւուն կամրջակին վրայ կայնելով, յանկարծ հրաման տուաւ որ բոլոր թնդանօթները Անգլ. նաւուն վրայ ուղղուին, և միեւնոյն ատեն ազդարարեց անոր հրամանատարին որ եթէ անմիջապէս իր փորձերը չդադրեցնէ, պիտի հրամայէ իր թնդանօթաձիգներուն որ կրակ ընեն։ Անգլիացի հրամանատարը հասկնալով թէ գործը կը ծանրանայ, դադրեցուց փորձերը։ Ալեքսանդր Գ. Զարը յետոյ շնորհաւորեց Ալէքսէյէվը։

Ալէքսէյէվ իր յառաջացումը կը պարտի իբրեւ ծովային սպայ ունեցած յատկութիւններուն։ (Մնաց որ այդ յառաջացումը չափազանց արագ եղաւ չի կրնար ըսուիլ, քանի որ 43 տարիէ ի վեր կը ծառայէ ռուսական տորմիղին մէջ)։ Հնարամիտ է, պաղարիւն, արթուն եւ ընկերութեան մէջ կատարեալ ճէնթըլմէն մը, և համակրելի կարգապահիկ մը (disciplinaire)։ Լաւ կը վարէ իր ստորադասները, համբաւ հանած է իր անկողմնակալ արդարութեան համար և բարերար ազդեցութիւն մը ի գործ կը դնէ իր նաւազներուն վրայ։

Ալէքսէյէվ քանի մը տարի Բարիզ կեցած է իբրեւ նաւային կցորդ ռուսական կառավարութեան։ Հոն բարւոքեց իր գիտցած ֆրանսերէնը եւ մեծ ճարտարութիւն ցուցուց գործերը վարելու մասին։ Իր դիւանագիտական նրբամտութիւնն ալ գնահատուեցաւ։ Այդ յատկութիւններուն շնորհիւ էր որ 1899ին Խաղաղականի նաւաբաժնին հրամանատարութեան կոչուեցաւ։ 1900ի չինական դէպքերը նոր առիթ մը եղան Ալէքսէյէվի համար՝ իր ճարտարութիւնը, նրբադատութիւնը և անձնիշխանութիւնը ապացուցանելու, եւ չատ հաւանական է որ իր ասպարէզը վերջացուցած ըլլար իբրեւ ծովային նախարար, եթէ բախտը իր դիմաց չհանէր Պ. Պէզօպրազովը որ Թայմ. Արեւելք գացած էր քննական պտոյտի մը համար։ Պ. Պէզօպրազով բարեկամացաւ Ալէքսէյէվի հետ, որ հաստատեց զինքը՝ Չինաստանի, Ճափոնի եւ Քորէայի մասին ունեցած հայեցքներուն մէջ, և վերջապէս թելադրեց Զարին որ փոխարքայութիւն մը հաստատէ Թայմ. Արեւելքի մէջ, ու այդ պաշտօնին ամէնէն յարմար մարդը ներկայացուց Ալէքսէյէվը։ Զարը հաւանեցաւ եւ Ալէքսէյէվ որ 1901ին աստիճանի բարձրացում ունեցած էր, փոխարքայ անուանուեցաւ 1903ին։

Ծովակալ Ալէքսէյէվ ամուրի է։ Իր հրաժարումը բացատրելու համար երկու հաւանական պատճառ կը ցուցուի. Նախ կ՚երեւայ թէ չի կրնար համերաշխ երթալ Զօր. Քուրոբաթքինի հետ, որ ցամաքային զօրքերուն կը հրամայէ. և երկրորդ՝ Թերեւս ծովակալ Ալէքսէյէվ զգալով ծովակալ Մաքարովի մեռնելովը և «Բէթրոբաւլովսք»ի խորտակուելովը Ռուս ազգին կրած մեծ կորուստը, ուզած է զոհել իր հիմնական բարձր դիրքը, որպէսզի Թափուր չմնայ Բորթ Արթիւրի Ռուսական տորմիղին հրամանատարութիւնը։ Հաւանաբար այս վերջին պարագային է որ ծագում առած է հրաժարման լուրը։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒ ՄԸ ԽՈՐՏԱԿՈՒԱԾ

Վիեննայէն կը հեռագրեն Ապրիլ 22 թուականով.—Բորթ Արթիւրէն հասած լուրերու նայելով, ռուսական 12 թորփիլանաւեր չրջակայ կղզիները հետախուզութիւն մը կատարելու համար, գիշերը նաւահանգիստէն դուրս ելեր են։ Գիշերուան մթութենէն, թորփիլանաւերէն մէկը իր ճամբան կորսնցնելով, ճափոնական թորփիլանաւերու հանդիպեր եւ երկուքին միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցեր է։ Ճափոնական նաւերը Բորթ Արթիւրի մօտ տեղ մը ընկղմեր են ռուս թորփիլանաւը։ Ռուս յածանաւ մը օգնութեան հասնելով, ընկղմած թորփիլանաւին նաւաստիներէն հինգ հոգի ազատեր է։

Ուրբաթ օր Զարը հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ ծովակալ Ալէքսէյէվէն. —Երբ շոգեմակոյկներ ական կը զետեղէին, ականներէն մէկը յանկարծ պայթեցաւ շոգեմակոյկի մը տակէն, և սպաննեց տեղակալ մը և 27 նաւազ։

ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ռուս հետազօտիչները հաստատած են թէ ճափոնական բազմաթիւ զինուորներ համախմբուած են Վիժուի հիւսիսակողմը, եւ սկսեր են քան իսկ Վիժուի մէջ զօրք կեդրոնացնել։ Ռուսական ջոկատ մը, որ երկու սպայէ և 32 զինուորէ կը բաղկանար և երեք նաւակներով հետազօտութիւն կը կատարէր Եամալու գետակին վրայ, Ճափոնցիներուն հետ կռուի բռնուեր է։ Ռուսներէն երեք հոգի սպաննուեր և 17 հոգի վիրաւորուեր են։ Ջոկատը վերջէն յաջողեր է ռուսական եզերքը հասնիլ երկու թնդանօթներու պաշտպանութեամբ։

«ԲԷԹՐՈԲԱՒԼՈՎՍՔ»Ի ԱՂԷՏԸ

=(o)(o)=

ՆՈՐ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ծովակալ Ալէքսէյէվ ուրբաթ օր մանրամասն տեղեկագիր մը զրկեց Զարին, Բորթ Արթիւրի Ապրիլ 13ի նաւամարտին վրայ։ Այս տեղեկագրին համաձայն, աղէտը հետեւեալ կերպով տեղի ունեցեր է.—Առաւօտ ժամը 9ը 40 անցած երկու պայթումներ տեղի ունեցեր են զրահաւորին վրայ, առաջինը աջ կողմէն և երկրորդը, աւելի զօրաւոր, կամրջակին տակէն։ Առաջին անգամ դեղին—կանանչ գոյնով ծուխի սիւն մը բարձրացեր է նաւէն, որուն կայմերը, ծխանները և կամրջակը օդը ելեր են։ Զրահաւորը յետոյ աջ կողմին վրայ ինկեր եւ երկու վայրկեանէն ընկղմեր է, բոցերով չրջապատուած։ Նոյն պահուն յածանաւակ մը, որ 200 մեդր հեռու կը գտնուէր, յաջողեր է ազատել Սիրիլ Մեծ-Դուքսը։ Ընդամէնը 7 սպայ եւ 73 զինուոր ազատուած են։

Ծովակալ Ալէքսէյէվ ապա կը վերջացնէ իր տեղեկագիրը.- «Հակառակ այս անյաջողութեան, նաւազներուն հոգեկան վիճակը խիստ լաւ է։ Ձերվեհափառութեան շնորհալի խօսքերը, ուղղուած նաւազներուն, միթարութիւն մը եւ զօրավիգ մը կ՚ըլլան ամբողջ բանակին, որ իր բոլոր ջանքերը ի գործ կը դնէ թշնամիին յաղթելու, իր սիրեցեալ Վեհապետին և երկրին փառքին համար։»

ԵՐԿՈՒ ԼՐՏԵՍՆԵՐԸ

Զօր. Քուրոբաթքին հեռագրով մը կը հաստատէ թէ երկու Ճափոնցի սպաներ, որոնք Թիպէթցի կրօնաւորի կերպարանք մտած էին, ձերբակալուեր են Մանչուրիոյ մէջ։ Խարպինի զինուորական ատեանը դատեր եւ կախաղանի դատապարտեր է երկու սպաները, երկաթուղին քանդել փորձած ըլլալնուն համար։ Բայց որովհետեւ դատապարտուածները սպաներ են, Զօր. Քուրոբաթքին հաւներ է կախաղանի տեղ հրացանի բռնել տալ զանոնք, թէեւ մարդիկը աղաչեր են որ խնայէ իրենց կեանքին։ Վճիռը գործադրուեր է Ապրիլ 21ին։

Ապրիլ 19ին եւ 20ին ամէն բան հանդարտ էր Եալուի վրայ։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 22 Ապրիլ.— Ծովակալ Ալէքսէյէվի հրաժարման լուրը կը հաստատուի։ Բայց Զարը դեռ որոշում չէ տուած։

—Ծովակալ Սքրիտլոֆի մեկնումը յետաձգուեցաւ մինչեւ յառաջիկայ չորեքշաբթի։

ՓԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ արքունական հրամանատար Զօր. Յրէտէրիքս հոս եկած է մարտանաւեր գնելու մասնաւոր պաշտօնով։

—Ռուսիոյ կողմէ Արժանթինի պատկանող երեք զրահաւորներու գնման ձեռնարկութիւնները գրեթէ վերջացած են։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—«Նովօսթի» խօսելով Անգլիոյ կողմէ ներկայ պատերազմին մէջ ինքնաբեր միջամտութեան մը կարելիութեան վրայ, կ՚ըսէ թէ այդ տեսակ միջամտութիւն մը կատարեալ համաձայնութիւն յառաջ պիտի բերէ Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ եւ պիտի վերջացնէ Անգլիոյ եւ Ճափոնի միջեւ կնքուած զինակցութիւնը, որ «Դեղին վտանգ»ը կը ներկայացնէ,

ՓԱՐԻԶ.— «Էքոնոմիսթ Էօրոբէէն» խիստ վերապահութեամբ կը ծանուցանէ թէ Պետերսբուրկի մէջ բանակցութիւններ կը շարունակուին Բարիզի սեղանաւորական գլխաւոր հաստատութիւններու ներկայացուցիչներուն եւ ռուսական կառավարութեան միջեւ, 800 միլիոն ֆրանքի փոխառութեան մը համար։

— Պետերսբուրկի մէջ տարածուած զրոյցի մը նայելով, ճափոնական զօրագունդ մը ամբողջովին բնաջինջ եղեր է Եալուի վրայ։ Բայց այս զրոյցը չէ հաստատուած դեռ։

— Սխալ է այն զրոյցը թէ Պետերսբուրկի չինական դեսպանը մեկներ է։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Երկու Ճափոնցի լրտեսներ բռնուեցան Վօլոկտայի մէջ, Սիպերիական երկաթուղիին մօտ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զրոյց կը պտտի թէ Ճափոնցիները ամրակուռ են Նիւչուանկը եւ զօրք հաներ են։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՄԷՋ.—Պլօէմֆօնթէյնէն կը հեռագրեն թէ Լէյտենպուրկի մէջ 7 Պօէրներ ձերբակալուեր են իբրեւ դաւաճան։ Գերմանական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Թրանսվաալի մէջ ընդհանուր ապստամբական չարժում մը ծագած է, որուն պարագլուխներն են երեք Պօէր նախկին հրամանատարներ։ Թրանսվաալցի երիտասարդները կը սկսին զինուիլ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ԽԱՍԳԻՒՂԻ ՄԷՋ

ԱՐՀԻՄԱՆԴՐԻՏԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Խասգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին երէկ լեցուած էր երկսեռ հաւատացեալներու բազմութիւն մը, թէ չրջակայ և թէ հեռաւոր թաղերէն, չինութեան 75րդ. տարեդարձին առթիւ։ Ինչպէս ծանուցուած էր, այս առթիւ պատարագեց Ս. Պատրիարքը։ Ն. Սրբազնութիւնը չաբաթ իրիկուն իր հետ ունենալով թաղին քարոզիչ Տ. Տիրայր Վ., փոխ Ատենապետ Տ. Աբրահամ քհ. և Թաղ. Խորհրդոյ ատենադպիր Գառնիկ Հայկեան էֆ.ն, Պատրիարքարանէն մեկնեցաւ և երբ Գարագաճ հասաւ, հոն թափօր կազմուեցաւ։ Առջեւէն կ՚երթային բարապանները և Տ. Եզրաս Վ. ասա ի ձեռին և ապա Ն. Սրբազնութիւնը և իր հետեւորդները կը յառաջանային կառքերով եւ ձիերով։ Պատր. սոյն թափօրը երբ հասաւ Օսմալար Գարու բռնած տեղը, հոն դիմաւորուեցաւ քահանաներէ և Թաղ. Խորհրդոյ միւս անդամներէն, եւ տեղւոյն ոստիկանութենէն և առաջնորդուեցաւ եկեղեցի, որուն բակը երկու կարգի վրայ չարուած էին Ս. Ներսէսեան վարժարանին երկսեռ սաները, և Գալֆաեան որբուհիները, որոնք Ն. Սրբազնութեան անուան ձօնեալ երգով մը դիմաւորեցին։ Երեկոյեան ժամերգութենէն վերջը, չատ սրտաչարժ էր Եկեղեցի արարողութիւնը։ Որբանոցի և Ս. Ներսէսեան վարժարանի սանուհիները, մեղմ եւ դաշն ձայնով մը արտասանեցին «Ընկալ քաղցրութեամբ»ը. նոյնպէս ասոնց կողմէ երգուած սրտաչարժ «Տէր Ողորմեա»ն ու «Փառք քեզ Աստուած»ը աչքերէ արցունքներ խլեցին։

Երէկ առաւօտ «Փառք ի բարձունս»ն ալ չատ հանդիսաւոր էր, երբ մանուկները կ՚երգէին այն փառաբանութիւնը եկեղեցւոյ վերնատուն քովի վանդակապատէն որ իր տեսակին մէջ եզական է ամբողջ հայ եկեղեցիներուն մէջ։ Ս. Պատարագը չատ հանդիսաւոր էր. կը մասնակցէին տեղւոյն, ինչպէս նաեւ մէկ քանի թաղերու Դպրաց դասերու անդամները։ Երկու դասերը գրաւած էին Գալֆաեան աղջկանց Որբանոցի որբուհիները եւ Ներսէսեան վարժարանի աշակերտները։ Ս. Պատրիարքը քարոզ մը խօսեցաւ «Աղօթք քո եւ ողորմութիւն յիշատակաւ ելին առաջի Աստուծոյ» խօսքը բնաբան առնելով եւ գործք Առաքելոցին մէջ յիշուած Կուռնելիոսի պատմութիւնն ընելով, անոր հաւատքը բացատրեց եւ աղօթքին ու ողորմութեան պէտքը չեշտեց։ Ըսաւ թէ չատ անգամ կ՚աղօթենք եւ կը խնդրենք Աստուծմէ այն բանը ինչ որ մենք մեր ուղեղովը կը չափենք, եւ կը սխալինք երբ մեր կենաց պէտքը կ՚ուզենք կարգադրել Աստուծոյ հետ և սաէպ չենք գիտեր թէ ինչ կը խնդրենք Աստուծմէ։ Խնդրելու ենք այն բանը, որ օգտակար եւ յարմարագոյն է մեզ եւ պէտք է Աստուած անօրինէ որ գիտէ մեր պէտքերը։ Պէտք է ընդարձակ հաւատք եւ հաստատուն յոյս ունենանք Աստուծոյ վրայ եւ ուղիղ սրտով դիմենք անոր։ Ն. Սրբազնութիւնը ողորմութեան պէտքին վրայ խօսելով, բացատրեց թէ ինչ է մասնակի եւ ընդհանուր ողորմութիւնը։ Աղքատին, անօթիին, մերկին եւ ծարաւին օգնել եւ անոր պէտքերը ընձեռել. նոյնպէս ընդհանուր կերպով օգնել եկեղեցի, վարժարան, հիւանդանոց, անկելանոց եւլն. չինելով եւ կամ այդ չինութեանց մասնակցելով, ահա, ըսաւ, ընդհանուր պէտքերը դարմանելու միջոցը, ողորմութեան ձեւը,— աղօթելով մօտենալ Աստուծոյ եւ ողորմութեամբ մատչիլ առ ընկերն, ահա ասոնք են մարդուս կատարելու պարտականութիւնները։ Ապա օրհնեց եկեղեցիին եւ վարժարանին բարերարները եւ յիչեց այն բարերարը, որ պիտի վերաչինէ Ներսէսեան վարժարանը և օրհնեց զայն ու իր պարագաները, յորդորելով՝ ժողովուրդը որ ողորմութիւն ընեն ինչ չափով որ կարող են, զի Աստուծոյ քով ողորմութիւնը չափ չունի, և այրիին լումայն ալ այնքան գովեստով յիշուեցաւ Քրիստոսէն։

Պատարագին մէջ մերթ ընդ մերթ Դպրաց երգեցողութեանց կը մասնակցէին որբուհիները եւ սանուհիները իրենց մեղմօրօր եւ ներդաշնակ ձայնով։ Պատարագի աւարտումէն վերջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ եկեղեցւոյն եւ վարժարանին բարերարաց ննջեցեալներու հոգիներուն համար։ Ս. Պատրիարքը ապա թափօրով առաջնորդուեցաւ Խորհրդարան, որուն դրան առջեւ ջերմ մաղթանքներ բրաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց եւ արեւշատութեան համար։ Աշակերտները Ն. Վեհափառութեան անուան ձօնուած երգեր երգեցին։

.*. Երէկուան արարողութիւններուն ներկայ էին Խասքէօյի Ցունաց եկեղեցիին արքեպիսկոպոսը, քահանաները եւ Թաղ. Խորհրդոյ անդամները, որոնք մինչեւ վերջը կեցան։ Ասոնք յետոյ հրաւիրուեցան Թաղական Խորհրդարան, ուր արքեպիսկոպոսը յունարէն բանախօսութիւն մը արտասանեց, զոր Թուրքերէնի թարգմանեց ներկայ Ցոյներէն մին։ Արքեպիսկոպոսը յանուն Խասգիւղի Ցոյն ժողովրդեան բարի գալուստ մաղթեց Ս. Պատրիարքին և երկու Եկեղեցիներու սիրալիր յարաբերութիւնները ի վեր հանելով, մաղթեց որ առ յաւէտ մնայ այդ քրիստոնէական եղբայրակցութիւնը։ Ս. Պատրիարքը պատասխանեց թուրքերէն լեզուով, և շնորհակալութիւն յայտնեց ըսելով թէ ամէն անգամ որ Խասգիւղ կուգայ, այդ քրիստոնէական եղբայրակցութեան ոգին կը տեսնէ Խասգիւղի մէջ, որուն ապացոյցն է իրենց այցելութիւնը, թէպէտ ուրիշ տեղեր այնպէս չեն եւ աւելցուց ըսելով որ Յունաց Ս. Պատրիարքն ալ վերջին պաշտօնական այցելութեան առթիւ, փափաք յայտնեց որ այսպէս երկու Եկեղեցեաց պետերուն սիրալիր այցելութիւնները ազդեն նաեւ ժողովրդեան քրիստոնէական սիրով վերաբերուելու համար հանդէպ իրարու։

Ս. Պատրիարքը իր գոհունակութիւնը եւ չնորհակալութիւնը յայտնելով՝ իւրաքանչիւրին նշխարքներ բաժնեց։ Ն. Սրբազնութիւնը ապա ընդունեց Սալմաթօմրուքի Ս. Թադէոս եւ Բարթուղիմէոս վարժարանի միջին առաջին դասարանի երկսեռ աշակերտներու պատգամաւորութիւնը որ առաջնորդութեամբ իրենց տեսուչ Միհրան էֆ. Աչճեանի, ներկայանալով խնդրեց որ Էթ Մէյտանի և Թօփգաբուի վարժարաններու այցելութեան առթիւ հաճի իրենց վարժարանն ալ այցելել, Ս. Պատրիարքը խոստացաւ անոնց ալ այցելել յառաջիկայ ուրբաթ օր, եւ վարժարանին հիմնական վիճակին մասին կարգ մը տեղեկութիւններ հարցուց եւ գոհ մնաց։ Վարժարանը կը յաճախեն հիմայ 120է աւելի երկսեռ աշակերտներ։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ ընդունեց Նարօկաղմ Դպրաց դասու անդամները եւ անոնց ալ հարկ եղածը խօսեցաւ իրենց պարտականութեանց մասին եւ ապա այցելութեան գնաց Դպրաց սենեակը, որուն դուռնէն դիմաւորեցին դպիրները երգով մը։

.*. Ս. Պատրիարքը չաբաթ իրիկուն եւ երէկ ցորեկ ճաշեց Շահպազեան էֆ.ի բնակարանը, ուր ներկայ էր Պէրպէրեան Ռեթէօս էֆ.։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ գիշեր ալ մնաց հոն եւ այսօր կ՚այցելէ Թաղին Ս. Ներսէսեան վարժարանը և Գալֆաեան որբանոցը, ուր խորհրդակցութիւններ տեղի պիտի ունենան վարժարանին և որբանոցին վերաչինութեանց մասին։

.*. Գիւղին քարոզիչ Տ. Տիրայր Վ. և ուրիշներ երէկ յանուն եկեղեցւոյն գացին ի դիմաց Ս. Պատրիարքին չնորհակալութիւն յայտնելու և փոխադարձ այցելութիւն տալու համար և պատուով ընդունուեցան յոյն հոգեւորական և աշխարհական դասին կողմէ։

.*. Ս. Պատրիարքը Խասգիւղի բարեգործական մարմնոց դրամական նուէրներ տուաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ հեռագիր մը համաձայն, Բաղէշի առաջնորդ Տ. Եզնիկ Ծ. Վ. Գալպաքճեան Մուշ հասեր եւ տեղւոյն պատր. փոխանորդ Տ. Գնէլ Ծ. Վ.ի հետ թեմական այցելութեան ելեր է։ Տեղւոյն եկեղեցիներուն մէջ կարդացուեր է Պատր. այն կոնդակը որուն մասին ասկէ առաջ գրած ենք, և բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։

ՊԱԼԸՔԵՍԷՐԻ երկսեռ վարժարանին չինութեան համար կայս. Իրատէ շնորհուած ըլլալով, 73,000 ղրշ.ի ծախք մը որոշուեր է։ Այս դրամին 43000 ղրշ.ը արդէն պատրաստ ըլլալով, 30000 ղրշ.ի ծախք մը կը մնայ, որուն 10000ը ապառիկ գնումներով պիտի հոգացուի իսկ 20000 ղրշ.ին համար ալ Վիճակին Բաղ. Ժողովը խնդրեր է որ Իզմիրի մէջ որ հանգանակութիւն կատարելու արտօնութիւն տրուի։ Պատրիարքարանը այս մասին հրահանգ զրկեր է Իզմիրի պատր. փոխանորդին։

ԱՏԱՊԱԶԱՐԷՆ Տ. Աբրահամ քհնյ. պատր. հրամանաւ Գասթէմունի գացեր է հոն քահանայագործելու համար։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎՈՅ նախկին դիւանապետ Տ. Խորէն Ա. քհնյ. Փէշլիվանեան, բաւական ժամանակէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, Պատրիարքարանը ի յարգանս այդ բազմաշխատ քահանային իր ամբողջ ամսականը, 1200 ղրշ. կուտայ իբրեւ հանգստեան ամսաթոշակ։ Այս տեղեկութիւնը կը հաղորդուի մեզ Պատրիարքարանէ, լրագրաց մէջ կարդացուած ըլլալով որ չնչին գումար մը միայն կը տրուի կեդրոնական սնտուկէն իբրեւ հանգստեան թոշակ։

ՑՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Տ. ՊՕՂՈՍ Ս. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ Կ-ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ

Եկեղեցական աստիճանին և Պատրիարքական դիրքին համապատասխան հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ երէկ հանգուցեալ Տ. Պօղոս Ս. Էմմանուէլեանի յուղարկաւորութիւնը։

Նախապէս եղած կարգադրութեան համեմատ, առաւօտեան ժամը մէկին Սագըզ Աղաճի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ Պատարագը, զոր մատոյց Փոխանորդ Տ. Աւետիս Արքեպ. Արփիարեան։

Հանգուցեալ Պատրիարքին մարմինը զգեստաւորեալ և կերոններով չրջապատեալ, դրուած էր դասին մէջ իր Պատրիարքական աթոռին առջեւ։ Դասադը չրջապատած էին Տ. Սահակ Արքեպ., Տ. Ներսէս Ճնտոյեան և Տ. Մատթէոս Սիւլեան եպիսկոպոսները, վարդապետներ և դպիրներ։

Պապական Նուիրակի փոխանորդ Տ. Գօնէթթիի ներկայացուցիչն էր Տ. Գրաճօթի որ դասին գլուխը կը գտնուէր, իր քով ունենալով այլեւայլ Լատին միաբանութեանց ներկայացուցիչներ, Վեհափառման կարգէն, Լազարիսթներ եւ Գաբուչին վարդապետներ։ Դասին մէջ կը գտնուէր նաեւ Գալկտարաց Էկզարքին փոխանորդը Գարաքէհեայեան հետ։ Իսկ դասին առջեւ կեցած էին Հրէից Խախամպաշիի փոխանորդին ներկայացուցիչը՝ Շալէյա Լէվի՝ հասարակութեան երկու երեւելիներու հետ, Բերայի զինուորական հրամանատար Հիւսէյին փաշա և Ոսմանեան Ժողովոյ նախագահ Մէհմէտ պէյ, դատական Բարձր. Նախարարին և կրօնից տեսուչ Վեհմ. Զիվէր պէյի ներկայացուցիչ Սերվէթ պէյ և Հայ ու Հայ-Հռոմէական երեւելիներ, որոնց անունները պիտի յիչենք քիչ մը վարը։ Ժողովրդեան բազմութիւնը մեծ էր եկեղեցւոյն մէջ, որուն դուները եւ պատերը ծածկուած էին սեւերով որոնց վրայ գրուած էին «Պ.Պ. ԺԱ.» վերատառութիւնները (Պօ

օր Պերաա 11ԲԴ) անցավ պատած էին նաեւ Կ. Պատրիարքական աթոռը։

Ժամը 9ին աւարտեցաւ Պատարագը, որկէ անմիջապէս վերջ դամբանական խօսեցաւ Սեբաստիոյ առաջնորդ Տ. Սահակ Արքեպ. Հաճեան, Սաղմոսէն առած ընարելով իրեն հետեւեալ խօսքը. «Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի, շնչէ ի նմա հողմ և ոչ է եւ ոչ եւս երեւի տեղի նորա»։ Այս բնաբանով խօսեցաւ Տ. Սահակ Արք. իբր կէս ժամու չափ, գեղեցիկ տեսութիւն մը ընելով Աստուածային կամաց անքննելի և անհասելի բարձրութեան և մարդկային տկարութեան վրայ եւ իր բնաբանը պատշաճեցուց հանգուցեալին մահուան ու ըսաւ. «Դեռ անցեալ կիրակի այս եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած արարողութեանց եւ հանդէսներուն կը նախագահէր, կ'օրհնէր ժողովուրդը եւ շաբաթ մը վերջ ահա եկած է իր հրաժեշտը տալու կղերին եւ ժողովրդեան, պատգուանելու համար Սաղմոսերգուին խօսքին ճշմարտութիւնը եւ հաստատելու թէ արդարեւ մարդ վայրի խոտին չափ միայն կեանք ունի, թէ հազիւ կը դիմանայ հողմի մը որ կը շնչէ և ահա չերեւիր այն տեղը, ուր կը գտնուէր պահ մը առաջ»։ Այս յառաջաբանէն յետոյ, Տ. Սահակ Արքեպս. կենսագրութիւնն ըրաւ հանգուցելոյն «զոր կը ճանչնամ, ըսաւ, իր լայն եւ անձուկ գիծերուն մէջ», եւ սկսելով իր ծննդէն՝ Միջագետքի մէջ, որուն պատմական մէկ նկարագրութիւնը ըրաւ գեղեցիկ ոճով մը, բացատրեց թէ ինչպէս ասացած է եկեղեցական աստիճանը Համի մէջ, արժանանալով վարդապետ Աստուածաբանութեան տիտղոսին, թէ անկէ վերջ Մալաթիոյ ու երկար տարի Կեսարիոյ մէջ, նախ իբրեւ փոխանորդ եւ ապա իբրեւ առաջնորդ աշխատած է իր հօտին համար, ցոյց տալով «անկեղծ պարզութիւն եւ ջերմ աստուածպաշտութիւն» եւ շինած է ընդարձակ եկեղեցի մը իբրեւ յիշատակ իր հոգածութեան (1)։ Յետոյ ակնարկ մը նետեց իր Պատրիարքութեան շրջանին վրայ որուն համար ըսաւ. «Ժամանակի կարճութիւնը, աթոռոյ նիւթական անձկութիւնը, պարագաները թոյլ չտուին իր բոլոր բաղձանքները ու խորհուրդները լիովին գլուխ հանելու։» Սեբաստիոյ եպիսկոպոսը իր այս դամբանականը վերջացուց, աղօթքներ ընելով հանգուցելոյն հոգւոյն համար, ժողովրդեան համար եւ մանաւանդ արժանաւոր յաջորդի մը համար եւ վերջացուց բարեմաղթութիւններով Օսմանեան Գահուն և արեւշատութեան համար Վեհ. Կայսեր, Որ կը հովանաւորէ ժողովուրդը։

Այս դամբանականէն յետոյ, սկսաւ յուղարկաւորութիւնը։

Եպիսկոպոսները և վարդապետները զգեստաւորեալ, կատարեցին արարողութեան մէկ մասը որ հազիւ քառորդ ժամ տեւեց եւ ապա կազմուեցաւ

ԹԱՓՈՐԸ

Առջեւէն կ'երթային ոստիկաններ և զինուորներ, որոնք մինչեւ այն ատեն եկեղեցւոյ դուռը բարեկարգութեան պահպանման կը հսկէին։ Ապա կուգային աշակերտներ, Լուսաւորչեան եւ Վիէննայի ու Վենետիկի Մխիթարեանց մանչ տղաքները և Համազգեաց ու Ա. Ցեղութեան մայրապետանոցի աղջիկները։ Ասոնց կը հետեւէին Լատին եկեղեցականներ երկու կարգի վրայ, մոմեր ի ձեռին. ապա կուգային դպիրներ և ասոնցմէ վերջ քառասուն ծայրագոյն վարդապետներ՝ գաւազանակիր։

Այս վարդապետներուն մէջէն կը տարուէր դագաղը ձեռքի վրայ կիսազգեստ վարդապետներու միջոցաւ։ Դագաղին առջեւէն կ'երթար Սերովբէ էֆ. Ցէրեանեան որ բարձի վրայ կը տանէր հանգուցեալ պատրիարքին պատուանշանները, Ա. Օսմանիյէ, Ա. Մէճիտիյէ ու Պորտիգ Շիրը Խաչքի աղբ։

Դագաղին ետեւէն կուգային հետեւեալ թաղակիր վարդապետները. Հ. Ռափայէլ վարդապետ Միասէրեան, (Անտոնեանց մեծաւոր), Հ. Սահակճիգմեճեան (Պատրիարքարանի գլխաւոր քարտուղար), Հ. Պօղոս Վ. Գազըրկեան (մեծաւոր Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ), Հ. Եղիշէ Վ. Գօթթանեան (Վիեննական ուխտէն) և Հ. Նիկողոս Վ. Գազչեան (մեծաւոր Ս. Յ. Ոսկեբերան եկեղեցւոյ)։ Այս հինգ վարդապետները եպիսկոպոսական թագ եւ փիլոն կը կրէին առանց եմիփորոնի։

Ասոնցմէ վերջ կուգային վերոյիշեալ երեք եպիսկոպոսները զգեստաւորեալ նախագահութեամբ փոխանորդ Արք. Աւետիս Արփիարեանի։

Թափորը եկեղեցիէն դուրս հանուած պահուն, այնքան մեծ էր բազմութիւնը որ հազիւ կարելի կ'ըլլար պահել բարեկարգութիւնը։ Մեծ փողոցը ուրկէ անցաւ թափորը, շատ սաստ էր բազմութիւնը, բոլոր պատշգամները և փողոցները լեցուն էին երկսեռ բազմութեամբ։ Այսպէս չորս տեղ կանգ առաւ թափորը և Աւետարաններ կարդացուեցան։

Դագաղին քովէն փիլոնաւոր վեց վարդապետներ, քարտուղար պատրիարքարանի, ծալեր բռնած էին. մոմերը կը կրէին Մըսըրլը Էտհեմ պէյ, Գարաղօչեան Յովհաննէս էֆ., Բէօսէեան Անտոն էֆ., Փիլիպպոսեան Օհան էֆ., Ալլահվէրտի Ներսէս պէյ, Ոսկան Գրիգոր էֆ., Սինապեան Գրիգոր էֆ., Սելիմ Հինտի էֆ.։

Ս. Յ. Ոսկեբերան եկեղեցւոյ դուռն ալ ոստիկաններ կը հսկէին բարեկարգութեան և մասնաւոր անձեր հրաւիրեալները կ'առաջնորդէին աթոռը, որ նոյնպէս սեւերով ծածկուած էր եւ բոլոր ջահերը և մոմերը վառուած էին և Կ-Պատրիարքական աթոռին վրայ դըրուած էին, թագը, վակաս և շուրջառ սեւերով շրջապատեալ։

Դասին աջակողմեան գլուխը կը գտնուէին պատր. փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան և Տ. Ղեւոնդ վարդ. Դուրեան վեղար ի գլուխ եւ Արիս էֆ. Ֆէսճեան։ Իսկ ձախ կողմը յատուկ աթոռի մը վրայ նստած էր կայս. Անձնական Գանձուն նախարար Սագըզ Յովհաննէս էֆ., քովը կը գըտնուէր պալատական նուիրակի ներկայացուցիչը, աւելի անդին յունաց պատր. փոխանորդ Տ. Գալինիքոս՝ գործակատարին հետ և ասոնց քով կեցած էին լատին եկեղեցականներ, Մելքիտներու և Ասորիներու փոխանորդը։

Իսկ դասին ետեւ աթոռներ դրուած էին դեսպանական մարմնոյն եւ հայազգի ու օտարազգի հրաւիրելոց համար, որոնց մէջ կը նշմարուէին Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. Պաբոթ, Ռումանական դեսպան Պ. Լահօվարի, Հելլենական դեսպան Պ. Կրիբարիս, Ա. Թարգման Պ. Նաաւմի հետ, անգլիական դեսպանատան թարգման Պ. Երնի, աւստրիական դեսպանատան խորհրդական Պ. Սթիրգա, իտալական դեսպանատան Բ. Թարգման Պ. Շապէռ եւ քարտուղար Պ. Մարթինօ, գերմանական դեսպանատան Ա. Թարգման Տքթ. Կիզ, ռուսական դեսպանատան Թարգման Պ. Սթոլիցա և օժանդակ Թարգման Հաճիպիար էֆ., պելժիական դեսպանատան խորհրդական Կոնթ Վանտէն Սթէն տը Շէհէ, Սպանիոյ դեսպանին կողմէ Պ. Ռիկարօ, ամերիկեան դեսպանատունէն Պ. Կարճիուլօ, Շուէտական դեսպանատան քարտուղար Մ. Մարթէն։ Իսկ երեւելիներէն Արտաքին Գործոց Նախարարութեան կողմէ Տավուտ էֆ., Հայ Բողոքականաց ազգապետ Յակոբ էֆ. Պօյաճեան, Սինապեան Մկրտիչ էֆ., Ռօպէր էֆ. Եազըճեան, Նաֆիլեան փաշա, Պալաբեան փաշա, Ապտիւլ Քէրիմ փաշա, Պետրոս էֆ. Ազարեան, Ժօզէֆ էֆ. Ազարեան, Աճէմեան Տիգրան պէյ, Միքայէլ էֆ. Կիւլլապեան, Արմենակ էֆ. Սագըզ, Արամ պէյ Կէօչէօղլու, Ոստիկանութեան նախարարութեան կողմէ Պետրոս Սէզայի եւ Մկրտիչ էֆ., Սիմակ Ֆէրիտ էֆ., Արտաշէս էֆ. Սիւրմէլեան, Արտաշէս էֆ. Հիւրմիւզ, Տպագրական տեսչութեան կողմէ գրաքննիչ Երուանդ էֆ. Ենաովֆեան, Մկրտիչ էֆ. Հէքիմեան, Նշան էֆ. Գալըպճեան.

Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհրդոյ քարտուղար՝ Պօղոս էֆ. Հաճիպիար, Վիչէն էֆ. Գասապեան, Սէլիմիէճեան Գրիգոր էֆ., Համալեան Օննիկ էֆ., Պըլըգլեան Գրիգոր էֆ., Շէրպէթճեան Պօղոս էֆ., Մանուէլ էֆ. Շալեան, Կիւրեղեան էֆ. Յակոբ էֆ. Գավաֆեան, Նշան էֆ. Գալըպճեան, Տաննի պէյ, Գէորգ էֆ. Զարգլեան, Կոստան էֆ. Գալլընեան, Յօքթ. Գ. Ճէլալ և կայս. Բժշկական Վարժարանի քիմիագիտութեան օգնական ուսուցիչ Յովսէփ էֆ. Ճէլալեան. եւ ամենազգի լրագրաց ներկայացուցիչներ և բազմաթիւ յուղարկաւորք։

Երբ թափորը հասաւ Ս. Յ. Ոսկեբերան եկեղեցին ներքին տաճարի դուռները փակուած էին։ Բակին մէջ կատարուեցաւ դռնբացէքի արարողութիւնը եւ ապա թափորը մտաւ եկեղեցի, ուր կատարուեցաւ քահանայական յուղարկաւորութեան արարողութիւնը։ «Ողջոյն» երգուած պահուն ներկայ եպիսկոպոսները սեղան ելլելով համբուրեցին եւ ապա ողջագուրեցին զիրար, իսկ բոլոր վարդապետները Սեղանը եւ ապա Տ. Աւետիս Արք.ի Աջը համբուրեցին։

Արարողութիւնը աւարտեցաւ ժամը 4 ու կէսին եւ հանգուցեալ Պատրիարքին մարմինը երգեցողութեամբ մինչեւ դուռը առաջնորդուելով դրուեցաւ քառաձի մեռելակիր կառքի մը մէջ, որուն առջեւէն կ'երթային երկու հեծեալ բարապաններ եւ 50 կառքեր կը հետեւէին։

Երբ կառքերը հասան Բանկալթի, Ս. Յակոբայ հիւանդանոցին առջեւ, պաշտօնէութիւնը եւ աշակերտները եւ եկեղեցական դասը դուրս ելլելով հոգեհանգիստ կատարեցին։ Նոյն մեծարանաց արտայայտութիւնը եղաւ քիչ մը աւելի վեր, ուր եկած կարգակեցած էին Վիեննական Մխիթարեանց աշակերտք եւ վարդապետք և ուր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ։

Ննջեցելոյն եւ յուղարկաւորաց փոխանուած կառքերը Շիշլիի գերեզմանատունը հասան ժամը 5ը անցած։ Դրան առջեւ կեցած էին ոստիկան-զինուորներ եւ ոստիկաններ։ Ներկայ էր նաեւ Հիւսէյին փաշա, Մէհմէտ պէյի հետ։ Անտեղ կազմուեցաւ թափոր մը դպիրներէ և վարդապետներէ բաղկացեալ. կը նախագահէր Տ. Սահակ արքպ. Հաճեան, իսկ Սիւլեան եպսկ. իբր ադակիր կը [illegible] դագաղին։ Մեծ բազմութիւն մը կար նաեւ հոն տեղ։

Ալլահվէրտեանց դամբարանին մէջ հանգուցեալ Պատրիարքին զգեստները հանուելով, մարմինը դրուեցաւ ընկուզենիէ դագաղի մը մէջ եւ երգեցողութեամբ փոխադրուեցաւ եկեղեցականաց յատուկ թաղը, որուն ճիշդ մէջտեղը ամփոփուեցաւ հանգուցելոյն մարմինը եւ Հաճեան արքպսկ. կնքեց գերեզմանը հայցելով «Անշարժ եղիցի մինչեւ ի գալուստն Քրիստոսի»։ Ժամը վեցին վերջացած էր թաղումը։

Շաբաթ օրը հասարակութեան անդամներէն ոմանք դիմած են Տ. Աւետիս արքպսկ.ի, խնդրելով որ հանգուցեալ Պատրիարքին մարմինը ամփոփուի Ս. Աստուածածնին եկեղեցւոյ մէջ, սակայն նկատելով որ հանգուցեալը կտակած էր իր մարմինը թաղել Շիշլիի, «իր հօտին եւ կղերին մարմիններուն քով» չէր կրցած ընդունուիլ այս խնդիրը, սակայն խոստացուած էր դամբարան մը շինել հանգուցելոյն գերեզմանին վրայ։ Դիմում ընողները յայտներ են որ դրամ հաւաքելով յիշատակարան մը պիտի դնեն Պատրիարքական եկեղեցւոյն մէջ։

**Պատրիարքարանէ երախտագիտական գիր մը մատուցուեցաւ կայս. Պալատ, յուղարկաւորութեան ծախուց համար շնորհուած 40 000 ղրշ.ին առթիւ։

(1) Ի դէպ է աստ յիշել թէ, ինչպէս կը պատմեն հանգուցեալը իր շինել տուած սոյն եկեղեցւոյ դրան վրայ իր ստորագրութեամբ թուղթ մը դրած է վրան գրելով հետեւեալ տողերը. «Անոնք որ մինչեւ պատարագի վերջը կը մնալ չեն ուզեր, եկեղեցի թող չգան» Ծ. Խ.։

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆԷՆ ԴՈՒՐՍ

ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Երկու մանչ եւ մէկ աղջիկ զաւակներու տէր եմ, որոնք վեց տարիէ ի վեր Թաղային վարժարան մը կը յաճախեն, առանց երբեք կարող ըլլալու երկու տող Ֆրանսերէն խօսիլ կամ գրել։ Չեմ գիտեր ի՞նչ է ասոր պատճառը։ Եթէ միայն մէկ զաւակս ըլլա՛ր անփոյթ, զուցէ զայն ծոյլ եւ յանցաւոր նկատէի, այլ սակայն քանի որ երեքը մէկէն չեն յաջողիր, որո՞ւ վերագրելու է յանցանքը։ Անշուշտ ասոր մէջ գաղտնիք մը կայ։ Կը խնդրեմ որ «Սուրհանդակի» միջոցաւ պարզուի տարր պատճառը, միեւնոյն ատեն յայտնելով թէ ո՞րն է բուն եւ դիւրին եղանակը Ֆրանսերէն սովրեցնելու զաւակացս։ Երախտապարտ պիտի մնամ։

ՍԱՐԳԻՍ ՍԻՆԷՄԵԱՆ
Վաճառականի գործակատար
Մագրիգիւղ

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

23 Ապրիլ 1904

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	97.87
Ռէժի	(Tab. Turcs)	374.
Գոնսոլիտ	(R. Nouv. Unif.)	84.22
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	123.
Պանք Օթթ	(Banque Ott.)	584.
Թրանսվալ	(Transwal)	114.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ
(ԱՕՍ ԱՌՑՈՒԱԾ)

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Վեհափառութեան աստիճան տրուեցաւ Տամատ Վասըֆ և Ղալիպ պէյերու։

Սանիյէի աստիճան տրուեցաւ Պրուսսայի Ռէժիի տեսուչ Սավարուլաս էֆ.ի և Սալիսէի աստիճան՝ Հեռագրական և Թղթատարական տեսչութեան հաշուակալ ու հաշտ[illegible] Ա. քարտուղար Անմէտ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆ.—Թիրէպօլուի (Տրապզոն) գայմագամ անուանուեցաւ Էզինէի նախորդ գայմագամ Ալի պէյ։

Քոթճնայի (Իտալիա) պատուակալ հիւպատոս անուանուեցաւ Պ. Էկանիօ Կալլօ։

Բրիչթինայի նախագահ ատենի պատժ. ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ՝ Մինոպի նախագահ ատենի պատժ. ճիւղին նախագահ Սիւլէյման Ֆայիզ էֆ., որուն յաջորդեց Բրիչթինայի նախագահ ատենի պատժ. ճիւղին նախագահ Եուսիֆ Մուհսին էֆ.։

Կէօրիւճէի առեւտրական դատարանի նախագահ անուանուեցաւ Քամանավայի նախագահ ատենի պատժ. ճիւղին նախագահ Իպրահիմ Էտհէմ պէյ, որուն յաջորդեց Օսմանիյէի նախագահ ատենի Ընդհ. դատախազի օգնական Մէհմէտ Էմին էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. կալուածոց Ա. ճարտարապետ Արիֆ փաշայի։

Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ գերմանական Սինտիքային նախագահ եւ Պլայխրօտըր դրամատան ներկայացուցիչ Բոլ Շվապախ, Օսմ. Հանր. Պարտուց միացման մասին ցոյց տուած ծառայութեանց համար։

Բ. Մէճիտիէ՝ Օտար Մամլոյ դիւանի Ֆրանսերէնի քարտուղար Էտկառ Բիւանքի էֆ.ի, ինչպէս նաեւ Պուլկար գործակատարութեան քարտուղար Իվան Համամճիէֆ էֆ.ի։

Բ. կարգի Շէֆագաթ պատուանշան տրուեցաւ՝ գերման սէնտիքային նախագահ և Պլայխրօտըր պանքային ներկայացուցիչ Բոլ Շվապախի կնոջ և Պուլկար գործակատարութեան քարտուղար Իվան Համամճիէֆ էֆ.ի կնոջ։

«ԱՊՏԻՒԼ ՄԷՃԻՏ» յածանաւուն Միթիլլի ժամանումը գրած էինք։ Էշրէֆ փաշա նոյն յածանաւուն ընդունման ձեւակերպութիւնները կատարելէ ետքը, Արշիպեղագոսի կուսակալ Ապէտին փաշա Միթիլլիի կառավարիչին եւ ուրիշ անձնաւորութեանց հետ նոյն յածանաւը գնաց, ուր բանախօսութիւն մը արտասանելով ի վեր հանեց այն բարձր ջանքերը, զորս կը ցուցնէ Վեհ. Սուլթանը, Օսմ. նաւատորմին զօրացման համար։ Յետոյ նաւադասակարը Համիտիյէ քայլերգը ածեց, որմէ ետքը երիցս «Բադիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։ Ասկէ վերջը՝ Օսմ. եւ Ամերիկացի պաշտօնատարներու լուսանկարները առնուեցան։ Լուսանկարին մէջ կուսակալ փաշան մէջտեղ կը գտնուէր։ Աջ կողմը՝ Միթիլլիի կառավարիչ Ալի Ղալիպ փաշան, Ֆէրիգ Էշրէֆ փաշան եւ «Ապտիւլ-Մէճիտ» յածանաւուն սպաները եւ նաւազները. իսկ ձախ կողմը կը գտնուէին Զօր. Ուիլըրմս եւ միւս ամերիկացի նաւազները, որոնք նոյն յածանաւով Միթիլլի ժամանած էին, եւ որոնց ի պատիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ Թաղապետական պարտէզին մէջ։

—Սոյն Ամերիկացի նաւազներէն ելեկտրագէտ մը, Թնդանօթաձիգ մը և երկու մեքենավար՝ մէկ տարուան պայմանաժամով պիտի պաշտօնավարեն «Ապտիւլ-Մէճիտ» յածանաւուն մէջ։

—Երէկ նաւագործարանին պաշտօնեայ Զօր. Ճորճ Ուիլըրմս՝ ամերիկացի միւս նաւազներուն հետ «Իզմիր» շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ ուրբաթ իրիկուն։ Ասկէ առաջ Ծովային նախարարութեան Թարգման գայմագամ Միւէնիզ պէյ՝ ի դիմաց նոյն նախարարութեան «Իզմիր» շոգենաւը երթալով, բարի գալուստ մաղթեց Զօր. Ուիլըրմսի, միւս ամերիկացի սպաներուն եւ նաւազներուն։ Ապա սպաները և նաւազները ճաշեցին՝ Ծովային նախարարութեան կողմէ զրկուած կառքերով։ Ճաշէն ետքը՝ Զօր. Ուիլըրմս եւ ուրիշ սպաները Միւէնիզ պէյի ընկերակցութեամբ Բերա-Բէլէս գացին ուր պիտի բնակին իրենց յատկացուած մասնաւոր տեղ մը։ Ծովային նախարարութեան կողմէ պիտի ըլլայ այդ սպաներուն պէտք եղած ծախքը։ Իսկ միւս ութը սպաներն եւ 104 նաւազները Թէրսանէ առաջնորդուեցան ուր պիտի բնակին զօրանոցին մէջ։ Այս նաւազներուն առջի օր հացկերոյթ մը տրուեցաւ Ծովային նախարարութեան կողմէ, որու միջոցին նաւազները, իրենց եղած կայս. շնորհներուն համար երախտագիտութիւն յայտնելով՝ երիցս «Հուրրա՜» գոչեցին։

ՇԱՀԱԴԻՏ ԼՈՒՄԱՑԱՓՈԽՆԵՐԸ.—«Լ. Հէրըլտ» արտաձայնիկ նամակ մը կը հրատարակէ որուն մէջ կը պատմուի ընտանիքի հօր մը՝ լումայափոխի մը շահադիտութիւններուն զոհուելու պարագան, թէ՝ ինչպէս անիկա, իր ընտանիքին անդամներէն մէկ երկուքին հիւանդութեան պատճառաւ փոխառութիւն կ'ընէ լումայափոխէ մը, եւ յետոյ այդ գումարին տոկոսները ա՛յն աստիճանի կը հասնին որ խեղճ մարդը իր ունեցած մէկ սեփական տունն ալ վրայ կուտայ եւ վերջը թշուառութեան կը մատնուի բոլորովին։ Այս նամակը հրատարակելէ ետքը, «Լ. Հէրըլտ» կը գրէ թէ Օսմ. դատարանները որդէն միջոց ի նպաստ վաշխառուներու զոհերուն վճիռ տուած են, նոյն իսկ եթէ այս վերջիններս գրաւոր ապացոյցներ չեն ունեցած։ Ասիկա պէտք էր քաջալերել որ այդ խեղճերը աւելի յաճախակի դատարան դիմէին՝ այդ անխիղճներուն դէմ։ Արդարեւ, դրամի այս առաւուրը՝ այն պայմաններուն մէջ որով կը կիրարկուի հօս՝ սարաֆներու եւ վաշխառուներու կողմէ, մեղադրելի, եւ նոյն իսկ եղեռնական է, եւ օրէնքը՝ պատիժ կը սահմանէ իրեն հակառակ ընթացքի մէջ գտնուողներուն նկատմամբ։ «Լ. Հէրըլտ» ի վերջոյ կ'ըսէ թէ միջոց կ'առաջարկէ՝ որ «սարաֆ»ութիւն ընելու արտօնութիւն տրուի միայն անոնց՝ որոնք պատուաւոր եւ բարոյական տէր մարդիկ եղած են։

ՑՈՑՆ ԲԱՐԵՐԱՐ.—Վիեննացի [illegible] կին Տամպա 400 ոսկի նուիրած է Սիրոզի մէջ աղջկանց նախնական վարժարանի մը կառուցման համար, եւ 5000 ոսկի տեղւոյն յոյն հասարակութեան համար։

ՄԱՐԹԷՆ ԷՖ. ՑԱԿՈԲԵԱՆ և տիկինը չրթ. առտու Բարիզ և Լոնտոն ուղեւորեցան. հոնկէ Ամերիկա պիտի երթան՝ այցելելու Սէն-Լուիի արուեստահանդէսը։

ՄԱՀՍՈՒՍԷԻ կողմէ՝ Տրապիզոնի գծին յատկացուած են «Մարմարա», «Դոբլան», «Քեամիլ փաշա», «Մէքքէ» եւ «Հոտէյտա» շոգենաւերը։ Երկու շոգենաւեր յատկացուած են Իզմիտի ծոցին՝ մինչեւ Եւրոպայէ յանձնարարուած նոր շոգենաւերուն գալը։ Մահսուսէի Ա. քննիչ Թահիր պէյ՝ ընդհ. քննիչ անուանուած է։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիներու Տնօրէնութիւնը ամառուան եղանակին տաթիւ նոր ժամանակացոյց մը պատրաստած է, որ գործադրուիլ սկսաւ Ապրիլ 9/22ին, ինչպէս հրատարակեցինք շաբաթ օրը։ Ուրբաթ եւ կիրակի օրերը, Հայտար-Փաշայի եւ Ֆէնէր Պահչէի միջեւ կառախումբերու երթեւեկութիւնը վերսկսած է։

ԵԹԷ ձեր երախաներուն վեց ամսու ըլլալէ վերջն ալ յամառիք միայն մօր կաթով սնուցանել, ապագային պիտի զղջաք, տեսնելով որ տկարակազմ տղայ մը մեծցուցած էք։ Ասիկա հաստատուած ճշմարտութիւն մըն է. եւ ասոր համար է որ գիտունները զանազան ուտեստեղէններ պատրաստած են մանուկներու համար։ Ասոնց մէջէն «Ֆոսֆաթին Ֆալիէռան» է ամէնէն աւելի տարածուածը։

ՈՃԻՐ, ԱՐԿԱԾ, ԵՒԼՆ.

ՀՐԴԵՀ.—Ուրբաթ գիշեր, ժամը 7 ու կէսին, Պէօյիւքտէրէ, ռուսական դեսպանատան մօտ, հրդեհ ծագեցաւ, եւ երկու ժամուան միջոցին այրեցան Պ. Պազի տան քով գտնուող Ալլահվէրտեանց փայտաշէն մեծ տունը, որ յետոյ սեփականութիւնը եղած էր Պետրոս էֆ. Ազարեանի ընտանիքին։ Այս տունը 15 սենեակներ կը պարունակէր։ Ազարեան ընտանիքը Բէնտիք գիւղագնացութեան գացած ըլլալով, տունին պահպանութիւնը յանձնուած էր պարտիզպանի մը։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն մը բացած է, հրդեհին ծագման մասին։ Կը կարծուի թէ հրդեհը առաջ եկած է նոյն տան մէջ բանող գործաւորի մը անհոգութեամբ նետած սիկառէն։ Կ'ըսուի նաեւ թէ լամբարի մը շրջիլը պատճառ եղած է հրդեհին։ Մեծ ջանքեր եղան քովի տունը ազատելու համար հրդեհէն, բան մը որ կարելի եղաւ այրող տունը անկէ զատող պատին շնորհիւ։ Եթէ այդ տունն ալ այրէր, տիրող հովին պատճառաւ հրդեհը կըրնար աւելի ծանր համեմատութիւններ առնել։ Տունը ապահովագրուած էր 1200 օսմ. ոսկիի՝ «Ալիանս» ապահովագր. ընկերութեան։ Տունը կիսովին կահաւորուած չէր։ Կահ-կարասիները չէին ապահովագրուած։

—Շաբաթ օր ժամը 8ին առտուները, Նէշանթաշէի դուրսը Գազը Զէյնէբ կողմը Թահիրլը Պօսթան ըսուած տեղը ծովեզերքը դիզուած փայտերու եւ տաշեղներու քով խաղացող կարգ մը տղաք սիկառ մը կը նետեն, որմէ հրդեհ կը ծագի, բայց շուտով կարելի կ'ըլլայ մարել։

ԱԶԱՏԱՐԱՐ.—Ուրբաթ օր, Խասքէօյի նաւավարներէն մէկը՝ Հայտար Բոշայէն ուսանող մը առած՝ դէպի Գըզգուլէսիի կողմը կ'երթար, երբ փոթորիկէն քշուելով՝ նաւակը կ'երթայ Գըզ.-Գալէսի դուրսի քարերը կ'իյնայ։ Մազ մնացած էր նաւակին ընկղմելուն, երբ Գըզ.-Գալէսի դուրսի նաւավարներէն Զէնոր՝ մէկ քանի ընկերներով նոյն նաւակին քով կը փութայ, եւ կ'ազատէ թէ՝ նաւավարը և թէ՝ ուսանող էֆէնտին։

ԹԱԹԱՒ.—Պէրութի մէջ անցեալները բաւական փոթորիկ մը կը փրթի, և յետոյ թեթեւ մը՝ ծովեզերքին մօտ, այնպէս որ ալիքները սիւներու պէս բարձրանալով՝ արեւմուտքէն դէպի արեւելք ուղղուեր են. բնութեան մէկ հազուագիւտ երեւոյթը՝ որ հետաքրքրութեամբ դիտուեր է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը առջի օր 5 տարուան թիապարտութեան դատապարտեց կառապան Վասիլը, որ Ղալաթիա, Շիտակ ճամբուն վրայ, Ալպանիա պանդոկին մէջ վիրաւորած էր Հէրէկլիա անուն կին մը և անոր պատիւը բռնաբարած։

ԱՐԿԱԾ.—Ծովային հրշէջ վաշտին մէջ հազարապետ Րաիֆ էֆ.՝ առջի օր ձիով Բերա, Թաքսիմի կողմը կ'երթար. երբ Աղաճամիի կողմը ձիուն ոտքը կը սահի, ու ինք վար իյնալով՝ ձախ յօնքէն կը վիրաւորուի, յետոյ մօտակայ դեղարան մը տարուելով կը դարմանուի։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼԷՆ
(«Սուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ԲԷՇԹԱ, 28 ապրիլ.—Երկաթուղիի ճամբաները չոկուած ըլլալով, այս առտու 4 կառախումբեր ճամբայ ելան, մէկը Վիեննա, երկրորդը Պելկրատ, երրորդը Արատ եւ չորրորդը Մունքացի երթալու համար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—«Սվիէտ» խօսելով հաւանական միջամտութեան մը զրոյցներուն վրայ, կ'ըսէ թէ Ռուսիա միջամտութիւն չի խնդրեր։ «Միայն Նիքօլա Զարին խօսքերը կարեւորութիւն ունին Ռուսիոյ համար։ Ներկայ պատերազմը գերակշռութեան պայքար մըն է Խաղաղականի եզերքներուն վըրայ։ Հաւասար բաժանում մը կամ համաձայնութիւն մը անընդունելի է։ Ճաբոն պէտք է յաղթուի։ Միջամտութիւնը ուրիշ բան չպիտի ընէ եթէ ոչ մնացել Ռուսիոյ բարոյական ազդեցութեան եւ պատւին։ Հետեւաբար անկարելի է։»

ՍԷՈՒԼ.—Ռիւթէր կ'ըսէ թէ Եալուի վրայ մեծ ճակատամարտ մը ծագած ըլլալու զրոյցը չի հաստատուիր։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ
(«Սուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Մասնաւոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է Եալուի գետաբերանին մօտ եւ թէ Ճաբոնցիները ետ մղըուեր են։ Իսկ պաշտօնապէս տրուած լուրը այն է թէ ծանր ընդհարում մը միայն տեղի ունեցեր է եւ Ռուսերը յաջողեր են։

ԲԱՐԻԶ.—Նախագահ Լուպէ Պ. Տէլքասէի հետ ճամբայ ելաւ Իտալիա երթալու համար։ Կայարանին մէջ ահագին բազմութիւն մը հաւաքուած կը ծափահարէր։ Պ. Լուպէ Հռոմ կը հասնի վաղը իրիկուն։

—Լրագիրներու մեծ մասը քաղաքական առաջնակարգ դէպք մը կը նկատէ Պ. Լուպէի Հռոմ այցելութիւնը, որուն արդիւնքը պիտի ըլլայ ամրապնդել Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ յարաբերութիւնները, ի հեճուկս Երրեակ Զինակցութեան։

ՎԻԵՆՆԱ.—Կայլէտի իշխանն ու իշխանուհին Շթութկարտ ամեկնեցան այս առտու։ Մինչեւ կայարան իրենց ընկերացաւ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը։ Փոխանակուած հրաժեշտը շատ սիրալիր էր։

ՊԱՐԻ (Իտալիա).—«Հոհէնձոլէրն» զբօսանաւը հոս հասաւ, բերելով Վիլհէլմ կայսրը, բայց փոթորիկին պատճառաւ ծովուն բացերը մնաց։ Կայսրը վաղը ցամաք պիտի ելլէ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ճամբաներու նախարար իշխան Խիլքոֆ Պայքալ լիճը հասաւ։ Իշխանը այժմ կը հսկէ նաւակներով փոխադրուող զինուորներուն փոխադրութեան վրայ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

Այս գիշեր ուշ ատեն հետեւեալ հեռագիրները հաղորդուեցան մեզի պատերազմին վրայ.—

ԲԱՐԻԶ, 24 Ապրիլ.—Ռուսական «Զարավինօ» զրահաւորը Քրոնշդադէն ճամբայ ելաւ դէպի Ծայր. Արեւելք։ Երեք ուրիշ զրահաւորներ ալ մօտերս ճամբայ պիտի ելլեն։

—Բորթ Արթիւրէն կը հեռագրեն թէ ռուսական նաւաբաժինը երէկ նաւահանգիստէն դուրս ելեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ եւ Ճաբոնի յարաբերութիւններուն մէջ պաղութիւն մը կը տեսնուի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ (Պաշտօնական).—Բորթ Արթիւրի բացերը ականներ դըրուած ատեն, պայթում մը տեղի ունեցաւ, ծովային տեղակալ մը եւ 20 նաւազներ սպաննելով։

ՊՐՈՒՍԷԼ.—Ֆրանքֆուրթ Սենթրքան, որ պատրաստակամութիւն յայտնած էր փոխառութիւն մը ընելու ռուսական կառավարութեան, պաշտօնապէս լուր տուաւ թէ Ռուսիոյ պահեստի մեծաղադրամը առ այժմ բաւական է եւ փոխառութիւն կնքելու պէտք չկայ։

ԲԱՐԻԶ.—Նախագահ Լուպէ՝ հազիւ սահմանագլուխը անցած՝ հեռագիր մը ստացաւ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորէն, որ բարի գալուստ կը մաղթէր իրեն՝ իտալական հողը ոտք կոխելուն առթիւ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիական կառավարութիւնը որոշեց նաւաբաժին մը զրկել Նախագահ Լուպէն ողջունելու համար, երբ Իտալիայէն դառնայ։

ՀՌՈՄ.—Հռոմի Ֆրանսացի լրագրողները որոշեցին պսակ մը դնել Կարիպալտիի գերեզմանին վրայ։ Խանդավառութիւնը հետզհետէ կ'աւելնայ, նոյն իսկ դեռ Ֆրանսայի Նախագահը չհասած։ Քաղաքը զարդարուած է անոր համար դրօշներով եւ ծաղիկներով։

ԱԺԱՆՍ ՖՈՒՌՆԻԷ

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼԷՆ

(Քոնսթանթինօպլի հեռագրական գործակալութիւնը այս գիշեր ո եւ է հեռագիր չհաղորդեց։)

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ.

Ա.ՋԴ.—Օս՛. Պանքան՝ փոքր վարձքի մը փոխարէն իր ուանդ կ'ընդունի Թէ՛ անունի վրայ արձանագրուած և Թէ՛ արժեթուղթերէ վերաբերող ամէն կարգի արժեթուղթեր և Օսմ. ու օտար պարտաթուղթեր, զորս կը պահէ հաթոսու ըսուած երկաթեայ դրամարկղներու մէջ։ Դրամարկղները մանաւանդ կերպով չխմէնթոյով ամրապէս չինուած հաստատուն նկուղներու մէջ կը գտնուին։ Օսմ. Պանքային յանձնուած արժեթուղթերու և պարտաթուղթերու փոխարէն ընկալագիր մը կը պարուի, ուր կը ցուցուին Թիւերը՝ վիճահանուելեան ենթարկուած արժեթուղթերու և պարտաթուղթերու։

Օսմ. Պանքան՝ իրենց յանձնուած արժեթուղթերուն և պարտաթուղթերուն մարքաղաքիս մէջ հաստատուելիք կարօններու փոխարժէքը կը գանձէ առանց արժեաբերու կշռմէ ոևէ դրամ ըլլալու և առանց յանձնառուելէքի. իսկ օտար երկիրներու մէջ հաստատուելիք կարօններու փոխարժէքը կը գանձէ փոքր յանձնառուելէքի մը փոխարէն, գումիսի հրապարակին ամենէն չահաւէտ գինովը հաշուելով։ Ասանք կ'արձանագրուին պայմանաժամու և կամ գանձմի Թուականին արժեաբերու հաշուոյն պահանջի կողմը, և փոխարժէքները ժամանակին գանձել կարելի ըլլալու համար մաւթքի պայմանաժամէն քան օր առաջ կարօնները կ'անջատուին պարտաթուղթերէն։

Օսմ. Պանքան՝ իրը ուանդ արժեթուղթեր և պարտաթուղթեր կ'ընդունի և կը պահէ օտար երկիրներու մէջ գտնուող, այսինքն Բարիզի, Լոնտոնի իր մանուֆիւդերուն, նաև Աղեքսանդրիոյ, Գահիրէի, Իզմիրի, Պերութի պէս՝ Օսմ. երկիրներու մէջ գտնուող իր գլխաւոր մանուֆիւդերուն մէջ և Աթէնքի, Պերլինի, Վրիւսէլի, Վաւքրէյի, Հռոմի, Վիէննայի և ուրիշ քաղաքներու գործակալներուն քով։ Այս արժեթուղթերուն և պարտաթուղթերուն տոկոսները փոխարէնը՝ մարքաղաքիս արժեթղթոյ հրամանին տրամադրութեան տակ կը պահուի և կամ անոնց հաշուոյն պահանջի կողմը կ'արձանագրուի։ Վերոհիշեալ մանուֆիւդերու և գործակալներուն քով ի պահ դրուած արժեթուղթերն ու պարտաթուղթերը՝ Թէ առնուիլ ուզուին՝ կը տրուին ներկայացող արժեաբերուն կամ անոնց բնակատեղին կը ղրկուին։

Օսմ. Պանքան կը կատարէ սակարանի գործառնութեանց վերաբերող ամէն կարգի յանձնարարութիւններ, այսինքն կանխիկ և պայմանաժամով արժեթուղթի գնումի և վաճառումի գործողութիւններ, Թէ՛ մարքաքաղաքիս և Թէ՛ օտար երկիրներու մէջ։ Փափաքողներուն կը ծախէ և անմիջապէս կը յանձնէ արեւելեան երկաթուղիներու, եգիպտ. Բանկի Ցանսիէի և հելլենական ազդ. պանքային պարտաթուղթերը, ինչպէս նաև Օսմ. Ապահովագր. Ընկերութեան բաժնեթուղթերու պէտ կարգ մը արժեթուղթեր՝ հրապարակին գնոյն համաձայն։

Օսմ. Պանքան յանձն կ'առնէ կատարել սահմոյթի համաձայն արժեթուղթերու և պարտաթուղթերու փոխանցումը, փոխադրութիւնը և փոխանակումը, կարօնի Թուղթերուն նարգումը, ինչպէս նաև վճարումներու կատարում և վերջապէս արժեթուղթերուն և պարտաթուղթերուն վերաբերող նմանօրինակ գործառնութիւններ։ փոխառութիւններ կ'ընէ Օսմ. և օտար արժեթուղթերու և պարտաթուղթերու փոխարէն՝ ընթացիկ հաշոյ դրութեամբ և չատ նպաստաւոր պայմաններով, կը զեղչէ այդ Թուղթերուն ամանց կարօնի փոխարժէքը՝ պայմանաժամէն առաջ, և կը վճարէ իր դրամարկղներուն մէջ իրը ուանդ արժեթուղթերուն և պարտաթուղթերուն կարօններու փոխարէնը՝ առանց յանձնառուելէքի։

Օսմ. Պանքան՝ իր մէջ ունենալով դիւան մը՝ որ պաշտօն ունի ելմտական գործերու վերաբերող ամէն բանի մասին տեղեկութիւններ հաւաքել կրնայ տեղեկութիւններ առ սակարանին մէջ ընդունուած և չընդունուած արժեթուղթերու և պարտաթուղթերու նկատմամբ։

Պարտաթուղթերու ամանց հրապարակի գինը՝ այդ պարտաթուղթերու չրջաբերութեան հանուած առեւ ունեցած գինէն բարձր ըլլալով, քնակամարար յառաջիկային վիճահանութեան Թիւը իրենց ելլելու պարագային իրենց առած գինէն վար գին մը ձեռք կ'անցընեն անոնք՝ որոնք այդ պարտաթուղթերը բարձր գինով մը գնած էին հրապարակէն։ Ուստի, այս մասին մտահոգ չլալու համար արժեաբերը, Օսմ. Պանքան իր ապահովագին պըղտիկ վարձք մը կ'առնէ իրենցմէ, իրենց առած դրամը նոյնութեամբ ստանալու համար։ Այս ապահովագինին վարձքը որոշուած չէ, և դիմումի պարագային կը յայտնուի։

ԿԱՐԵԻՈՐ

Ձդելու համար Թէ գիշեր առեն տպարանիս մէջ օրլափ Թերթ կը տպուի, օրլափը կը տպուի եւ յետոյ օրլափ Թիւ մեզի կը դարձուի, որոշած ենք «Մաւրհանդակի» իւրաքանչիւր Թիւին վրայ յատուկ կնիք մը զարնել։ Ասկէ Թէ՛ գոյայ եւ Թէ գաւառի բոլոր ընթերցողներէն կը խնդրենք որ եթէ այսօրհետեւ իրենց առացած «Մաւրհանդակի» Թիւերուն մէջ առանց կնիքի սեւէ օրինակ մը գտնուի, հաճին ղրկել ուղղակի Թերթիս տնօրէնութեան, և մէկ Թիւի համար պիտի տանան մէկ ամսաւոր «Մաւրհանդակ»։

Գ. ՍԻՆԷՃԵԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Փոխադրած է իր գրասենեակը Գալիս Մատքիէ խան առաջին յարկ Թիւ 1։

Գ. Մինէճեան էֆ. 1888ին կայս. իրաւագիտական վարժարանէն չրջանաւարտ սալա ասիճանի վկայականը (Մէզունիէթ րուսւսը) առնելէն վերջ օրինական նորընծայութիւնը (միւլազիմէթ) կատարած է Բերայի Նախնական եւ Գլխոյ Ճրինայէթի դատարաններուն մէջ։

Վերոյիշեալը տասնեւվեց տարիէ ի վեր մարքաղաքիս մէջ կարող, գործունեայ եւ պատուաւոր փաստաբանի մը հռչակը կը վայելէ։ Կը տանձնէ ամէն տեսակ դատ եւ մասնաւորապէս առեւտրական եւ պատժական գործեր, օրինական եւ անհատական ամէն տեսակ գիրերու խմբագրութիւն եւ քարտզմանութիւն։ Թէ՛ հոս իրեն յանձնուած գործերուն համար եւ Թէ գաւառներէն էդրիսելիք | իսթիճաֆի եւ թհյիզի եւն. գաւերու մասին՝ ամէն կերպով փութալանութիւն, դիրեւս Թիւն եւ ապահովութիւն կ'ընծայէ։

ՊՈԼԻՍ ՍԱՏՐԻՃԻՔ ԽԱՆ Թիւ 1
15—1

ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԳՈՐԴԻ ՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆՈՐՈՂՈՒԹԵԱՆ

Դրասենեակ Մահմուտ Փաշա Թարագճըլար Մեծ Նոր Խանի կից Թիւ 37

Այս հաստատանաքէ գործարանին մէջ կը մաքրուին աղտոտած եւ փոշոտ Թէ մետաքսէ եւ Թէ բրդէ ամէն տեսակ ընտիր գորգեր, քիմիական դեղօրէից միջոցաւ, առանց անմաքրութեան տեսէ հետք ձգելու։ Ունի նաև առանձնայատուկ մը նոր գորգերու վրայ, որովհետեւ գործարանիս մէջ մեր մասնաւոր բաղադրութեամբ մաքրուած գորգեր աւելի չեն ալլեւս ցեցերու (կիւվէ) կեր ըլլալէ։

Կը նորոգուին նաև տեսէ կերպով վնասուած գորգեր։

Գործարանս կը տանձնէ պատրաստել նոր գորգեր, ի՛նչ մեծութեամբ եւ ինչ ճաշակով որ ուզուի։ 36.-2

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵՆ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ է չափս վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, Թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամլամեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի չխնայեն իրենց բազմաթիւ յաճախորդներուն գոհունակութեանմամ ժանալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և ազատ ծախել ղատ ծախելու համար, ինչ որ ասկէ առաջ Արտակ Մօսիկեանի ուխան էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ծեւող մը միշտ ներկայ է և պատրաստ ունի հակել Թէ պատրաստ և Թէ յանձնարարուած հանդերձեղինաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմտանալ Համի Շահինին և լրիւ Թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնագնութեամբ հիմնուած է, Ալլան պէրքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1ին մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ Թիւ 2 զրուշ, առակարկութիւն չկայ։

Օ Լ'ՕԹՕՄՕՊԻԼ ?

Պատիւ ունինք ծանուցանելու պատրոն գերձակներուն, ինչպէս նաև յարգոյ հասարակութեան Թէ՝ Պ. Ալպէռ Կուենպուռկ վերադարձած է իր Փարեան եւ Անգլիա ըրած ճամբորդութենէն։ Այդ երկիրներուն մէջ ուսումնասիրած է չքեղ հագուստներու համար էլաս էքզոթիկ բարտրաբներու, քոսթիւմներու, ատփասաններու եւ մետաքսեայ եւ բրդէ ֆանթէզի բանկոններու բոլոր վերջին նորութիւնները, ինչպէս նաև ամէն կարգի գերձակներու համար ֆրանսական սեւ կերպասներու, մետաքսէներու և տատառներու քուքհսիալիքհներ։ Կը սիրէ՛ք լսել Թէ արգոյ հասարակութիւնը պիտի գիտնայ գնահատել մեր զոհողութիւնները զորս կ'ընենք այս տորրին մէջ կարելի եղող լաւագոյն բանը ներկայացնելու, և ասիկա՝ մրցում չվերցնող գինով մը։

Ընդունելե՛ք, ա՛ր, ւէլն.։

ԱԼՊԷՌ ԿՈՒՆՊՈՒՌԿ
Թ. Ի. ԿՈՒՆՇԵԹԱՑՆ 16-6
69, Ղալաթիա Եիւքսէք Գալաթրըմ 69

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Նպարեղէններու ծանօթ վաճառականն Թ. ՍՈՒՐԲԵՆԵԱՆ Գալսոյ վաճառատունը կամաւրին գլուխը, Վալիէ խանի Թիւ 6 խանութին փոխադրուած է դարձեալ նոյն խանին մէջ 16 Թիւը, ուր վերէ չղճնաւային գործակալութեան կարգը։ 10—5

Ո Օ Մ Ի Ա
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնուած կեդրոնատեղին Բեռներպարկ, իրեն յատուկ չէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի կեանքի վրայ, և ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈՂԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ, Ա-ՄԱՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ Դէմ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈՒՐԿԱՌՈՒՆՈՎ ԵՒ ՇՈՒՐԿԱՌՈՒՆՈՎ ՈՒ-ՂԻՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ Դէմ, ինչպէս նաև ՀԱՑԵԼԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կոտրուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամ-ղովին վճարուած 10,666,667 ֆրգ.
Երաշխաւորութեան գումար աւելի քան 137,300,000 »
Ընկերութեան ապահովագրողներուն վճարուած դրամագլուխ եւ վնասուց հատուցում 282,000,000 »
1902 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագին և տոկոս 54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա,
Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ը Ն Կ
NORTH BRITISH & MERCANTLE
ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 Ի

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	16,387771	» »
1902ի հասոյթը	3,628,617	» »

NORTHERN ASSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836 Ի

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	6,227,900	» »
1902ի հասոյթը	1,447,400	» »

Այս ընկերութիւնքս աքսոր իրենց ընծայած բացառիկ վստահութեան համար դրամագլխի և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի էդմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի ևլն. ԱՒՏՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏ-ՉԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՇՄԱՆՆԵՐՈՎ ԲԱՆ ՈԵԻՒԾԷ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմոնօք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ԻՆՆՈՒ ԿԱՄ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՑՄ
MARITIME INSURANCE C^i L^t
ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 140000

Այս ընկերութիւնն եւս չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամածրարներէ ինչպէս նաև ամենուրեք թղթատարով ղրկուած նչքերը խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՑ, Դ. Ց. ՍԵՐՈՐԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաշա խանքիւ 22։

ՏՒՐ. Ց. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ. մորքի, գաղղիական ախտի, այրերու եւ կիներու ծննդական գործարաններու եւլն. ճիւաղոտթեանց

Երչեալ բժիշկը որ 15 չաւարի չարաչանակ պաշտօնավարած է Գասթէմունիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ, ուր վերոյիշեալ չին անդութիւնները ամենափ տարածուած էին, եւ որ հինգ տարիի չափ ալ Եւրոպայի այդ կարգի հիւանդանոցներուն յատուկ նչանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած եւ գործնական փորձեր ըրած է, եւ այս կերպով նայն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա, Պէօյիւք Բարմաք գաբու, Թիւ 10, և կէսօրէն մինչև ժամը 11կը գանուի Պահէ գաբու Քիւչիւքճան դեղատունը, ուր կը դարմանէ նէվերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան։

Ուրբաթ օրերը ձրի աղքատները։ 100-8

ՏԻ ԼՕՈՒ ԵՈՒՆԸՆ ԷՆՏ ՔՐՈՒՆ
(The Law Union & Crown)
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԸՆԿ.
Հրդեհի, կեանքի և Արկածի դէմ
Հիմնուած 1825ին Լոնտոնի մէջ

Դրամագլուխ	1,500·000 Ա. Ո.
Պահեստի դրամ	4,800,000 » »

Ընդհ. ներկայացուցիչ Թուրքիոյ
Ridley, Rowell & Co.
Ղալաթիա, Քէօչէօղլու խան Թիւ 9-10

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՀԱՍԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմերուն ծածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօչկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ակսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՆՈՒԱՔԻՒՂԵՐ ԲՈԼԱՆԴԱԿ ԹՒՐՔԻՈՑ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝
ԲԵՐԱ(Շիտակ ձամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 345կրկին։
(Շիտակ ձամբայ, կալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ(Սինկէր խան Թիւնէլին եանէ։
(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ(Սուլթան Համամ Թիւ 2։
(Սուլթան Պայազիտ Քրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 13։
ՍԿՒԻՏԱՐ(Ջարչը Պօյու Թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34։
Երկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։
Հեռաձայն էքսչանջա համար վերի նչանին օգտագործել։

ՈՒԻԼՍԴՐՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԱԿԱՆ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարելու դրամագլուխ	» »	410,000

Երաշխաւորիչ ծանօթ ֆիրմա. Եթէ ընկերութիւնը չկարողանայ վճարել տրուելիք 100,000ն տոկոսները

ՈՒԻԼՍԴՐՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱԼՈՒՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Գալաթա, Սուլթան համամ Բասած Գաթըրճը օղլու

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատեսւաւոր գործակալներ կը փնտռուին ՏԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆիրմաս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հատոյքին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսթըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաչխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցած վրայ։

ՃՒՐԱԿՆԵՆ ԱԽՏԻ ԳԻՄ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Ծիւրեան ախտի դէմ նախազգուշական միայն ճամբայ մը կայ. այն է մարմինը միշտ կենսական զօրութեամբ պահել, որնոր դրութեան կենսական զօրութիւն, առողջութիւն և դիմացողն այժ տալով կրնայ ըլլալ։

Ընդունելի վայ ասոր ուշադրութիւն ընել պետք է։

SCOTT'S EMULSION

աշխարհիս մէջ ամենալաւ "ուսեղիք—գեղ" է. որ չատմը առողջութիւնը կը վերականքէ և երեկներու փէ նոր հագուստ արուն կը տարածէ։

Եթէ կազմութիւնը կատարեալ առողջութեան մէջ չէ և բարկացած առոյին նշանները երեան կ'ելլեն. ինչպես սեռական գունատութիւն, Թեթև սակայն Թեչմաք հազ, գիշերները ասակցող բարեսաւութիւն և սիրտին կորուստ են. ժամանակ վատնելու չէ, մինչեն Ըսգօթի Բաղադրութիւն առնելուէ. միակ դեղն է որ կրնայ մարդս առողջութեան և զօրութեան վերականքել և այս եղելութիւնը գործնականապես կը տեսնուի վասնզի հազարաւորներ տեսածնեն և կը տեսնեն։

ԸՍԳՕԹԻ ԲՈՂՈՔԻՐՈՒԹԻՒՆ

կատարելապես անուշահամ են, սիրտին կենդանացուներ, և մարսողութիւնը կ'աճեցնուէ։ Հիւանդութեան սեռով կը մեռցընէ և դուսումը մարմինը կը զաւալէ։ Ըսգօթի Բաղադրութիւն ընդհանուր այս տեսակով նչանով վարդագոյն փաթեթի մը մէջ կը գտնուի։

Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները կը ծախեն։

ՎԷՆՕԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Գահճէ Դաբռս ձէյլ պէյ խանի կից Թիւ 1

ՋԻՓԹԷ ՍՒՔԼԷԹ ՄԱՂԱՋԱՍԸ

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵՆԱՒԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՒՐՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիճներ (ղաւրգ պաղը) տեսակ տեսակ գրիչներ (չիրկնա), էլեկտրական մեքենաներ, չերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէսներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադիտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ևլն. ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։

ԴԻՒՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ
ՁԱՐՈՒԴԻՆ ԼԻՎԱՆԹԱՑԻ ԵՒ ՕՁԱՆԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՈՐՈՆՔ ԿՐ ԴԵՐԱԶԱՆՑՆԷ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐԺԱՆԻ ԵՆ ԱՄԷՆ ԳՈՎԵՍՏԻ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ ԼԻՎԱՆԹԱՆԵՐ, Օ ՏԸ ՔՈԼՈՆԵԸՆԵՐ, ԲՈՒՏՐԱՆԵՐ. ԱՐՈՒՈՅԶԱՐԻՒ ՕՁԱՆՆԵՐ ԵՒՆ.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ.—Գալիս Սուլթան Համամ, Թիւ 44-46. Կը գտնուի նաև մայրաքաղաքիս ծանօթ դեղարանները եւ Թոհաֆիչէի վաճառատունները։ Բերայի մէջ միակ կեդրոնատեղին է ՊՕՆ-ՄԱՐՇԷ վաճառատունը։

Ծանօթ.—Ամէն անոնք որ կը փափաքին զուտ ՁԱՐՈՒԻԻ լիվանթա և օձառ գործածել, պէտք է որ արտադրներու եւ տուփերու վրայ ուշադրութիւն ընեն «ԱՀՄԵՏ ՁԱՐՈՒԻԻ» տարագրութեան։

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՑՈՒՆԵՐՀԱՒ ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ֆր. 7.500 000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Դրեստի Լիօճեճ	Կ. ՊՕԼԻՍ	Աճկլօ Աւստրիեճ Պանք	ԼՈՆԴՈՆ
Օսմ Կայս. Պանքա	ԲԱՐԻԶ	Աճկլօ Նիհիբշըճ Պանք	ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ
Տհօյչ Պանք	ՊԵՐԼԻՆ	Պանք Նասիօնալ	ՍՕՖԻԱ

Պալքան Ընկերութիւնը Թէ Կ. Պոլսոյ եւ Թէ գաւառներու մէջ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով ՀՐԴԵՀԻ, ԿԵՆԱՑ եւ ՇՈՒՐԿԱՌՈՒՆ ապահովագրութիւններ կը կնքէ, եւ պատահած վնասները տեղւոյն վրայ անմիջապէս կը հատուցանէ։

ԹՈՒՐՔԻՈՑ համար Ընդհ. գործակալ՝ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։
Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի դէմ Թահտապրուճ խան

ՀԱՉԱՑՈՂ ՆԵՐՈՒՆ
ՀԱԳՈՂ ԷՔՐԷՄԻ ԽԱՑԹՂԱՆ

յս խայծդ անի (գաթրան) Ղուրը ամէն տեսակէտով ախորտելի է եւրոպական կարգ մը խայծդանի Ղուրէրէ, որոնց բազադրութիւնը անծանօթ կը մնայ, և որոնց համար կարգ մը «չարլաթան» ծանօթ ուիներով լրագրական էչքեր կը լեցուին։ Հագդը էքրէմի խայծդանի Ղուրը որ արժանապէս գնահատուած է Օսմ. եւ օտար բժիշկներէ և պաշտօնապէս առնուած կայսրական վարժարանէն, ընաւ չի վնասեր զայն գործածողներ առանձինքսին, եւ մեծապէս օգտակար է կուրծքի, հարքաթի, ինֆլուէնզ յի, գժտութեան, միզանցքաբորքոքման եւ ուրիշ հիւանդութիւններու համար։

ԳԻՆ 5 ԶՐՈՒՇ

Կը գտնուի գլխաւոր դեղագործներու քով, և դեղօրէից մթերանոցներու մէջ։ 80—42